Ára : 20 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda : József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 193. sz. 1943. augusztus 27 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyedévre 15.— pengő. — Egyes szám ára hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

SULYOS HARCOK A KELETI FRONTON

Távolról sem kielégítő az angolszászok és a szovjet közötti kapcsolat — írja az amerikai sajtó
Sztalin azt akarja, hogy az Olaszországot érintő döntésekben az ő véleményét is figyelembe vegyék
Washingtonban most tanulmányozzák Róma nyiltvárosul való elismerésének kérdését
Közlemény az angol-spanyol viszony rendezéséről
Standley, az USA nagykövete visszatér Moszkvából

A kanadai értekezlet után az angolszász hatalmak és a szovjet viszonyáról még több szó esik, mint azelőtt. Figyelmet érdemelnek ebben a vonatkozásban az amerikai sajtóhangok.

A „Newyork Times" hangsúlyozza, hogy a Szovjet-Unió, Anglia és az Egyesült Államok között a kapcsolatok távolról sem kielégítőek. Az oroszok a harctér egyes szakaszain elért sikereik ellenére is elégedetlenek és erőteljesen követelik a második arcvonal megnyitását — írja a lap. — Sokat írtak Oroszország megértésének szükségességéről, de a megértésnek és az együttműködésnek kétoldalúnak kell lenni. Az oroszoknak igazuk van, amikor azt hangoztatják, hogy a háborút nem lehet megnyerni, ha Anglia és az Egyesült Államok nem mozgósítják egész szárazföldi haderejüket a tengelyhatalmak ellen. A szovjet vezetői azonban nincsenek abban a helyzetben, hogy komoly indítványokkal álljanak elő a fenti kérdés megoldására, annál az egyszerű oknál fogva, hogy nem vettek részt a szövetségesek értekezletein. Elfogadták fegyvereinket, harci kocsiainkat, repülőgépeinket, de soha nem tájékoztattak bennünket szándékaikról. Egyébként elfelejtik, hogy Charkov eleste kétségtelenül az angol-amerikai és orosz haderők kombinált hadműveletének az eredménye. A szovjet vezetők ahelyett, hogy meghatározott időponton belül, vagy bizonyos meghatározott ponton követelik a második arcvonalat, jobban tennék, ha résztvennének a szövetségesek katonai értekezletein, hogy fogalmat alkossanak maguknak azokról a roppant nehézségekről, amelyek elé a tengeri háború és a tengeri közlekedési vonalak állítják a nyugati hatalmakat. Mindezekről a nehézségekről tájékoztatniok kellene közvéleményüket — fejezi be cikkét a „Newyork Times".

Még feltűnőbb egy másik amerikai sajtóhang:

„Sztalin azért szeretett volna résztvenni az Olaszországot érintő egyezkedésben, mert a megállapodások kihatással lehetnek a szovjet balkáni érdekeire — állapítja meg az „United States News". A lap szerint Sztalin nem azt akarja, hogy Washington és London „értesítse" őt az Olaszországot érintő döntésekről, hanem hogy ezek a kérdésben az ő véleményét is figyelembe vegyék."

Érdekes megfigyelni az angol sajtó véleményét. A „Daily Mail" szerint Quebec — sajnos — nem az utolsó konferencia. Az angol népet nyugtalanítja az, hogy a Szovjet-Unió nem képviseltette magát az értekezleten. A szövetségesek és a Szovjet-Unió között jelentkező bizonyos nézeteltérések árnyéka terült Quebecre és a kérdőjel csak akkor tűnik el, ha egyértelmű és világos közlést adnak ki. Churchill sok táviratot kapott Angliából, amelyek mindazt sürgetik, hogy azonnal létesítsenek második arcvonalat Nyugat-Európában. A kommunista „Daily Worker" úgy vélekedik vezércikkében, hogy az angol kormánynak erős ellenzéki viharral kell számolnia, ha Churchill üres kezekkel tér vissza Quebecből. Nem csupán bírálatról és elégedetlenségről lesz szó, hanem azt fogják követelni, hogy a kormányt haladéktalanul alakítsák át, úgyhogy a stratégia megfeleljen az idő követelményének.

MIT AKAR MOSZKVA

A washingtoni szovjet nagykövetség környomatosa megállapítja, hogy Moszkva vezető szerepet szándékozik vinni a világháború utáni megszervezésben. Minden helyesen gondolkodó ember megérti — mondja a cikk —, hogy a háború utáni világ és az egész világ megszervezésében az egyik vezető szerep a Szovjet-Uniót illeti meg. A cikk ezután különösen elítéli a szövetségeseknek azt a tervét, hogy keleteurópai föderációt alkossanak, amely a lengyeleket és más keleteurópai államokat magábanfoglalva mintegy 125 millió embert fogna össze. Ezt a tervet a Szovjet-Unió ellenségei propagálják és ez elsősorban a Szovjet-Unió ellen irányul — írja a bolsevista orgánum.

SZTALIN NEM AKAR HÁRMAS ÉRTEKEZLETET

Londoni tájékozott politikai körökben úgy vélik, hogy szovjet-angol-amerikai hármas értekezlet megrendezésének a legfőbb nehézsége abban rejlik, hogy Sztalin nem akar ilyen értekezletet. Attól tart ugyanis, hogy az oroszok közül sokan nem helyeselnék azokat a kötelezettségeket, amelyeket esetleg vállalnia kellene angol és amerikai szövetségesei irányában.

STANDLEY VISSZATÉR MOSZKVÁBÓL

Washingtoni jelentés szerint jól értesült körökben azzal számolnak, hogy Standley, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete a közeljövőben visszatér az Egyesült Államokba. Azonban óvatosan hangsúlyozzák, hogy nagy különbség van Standley visszatérése és Litvinov felmentése között. Litvinovot Sztalin nemzetközi politikai okokból mentette fel állásától, Standley pedig személyi okok miatt lép vissza.

A KELETI FRONTON

súlyos harcok dúlnak. Az oroszok a támadó harcokban újabb terület nyereségre törekszenek, hogy mint Berlinben vélik támadást intézhessenek Poltava ás a Dnyeper kanyarulata ellen. Az oroszok másik célja az, hogy észak felől felgöngyölítsék a németek legdélibb arcvonalszakaszát. Eddig azonban az oroszok csak terület nyereségre tehettek szert, de katonai céljaikat nem tudták elérni.

Az egyik moszkvai jelentés beszámol arról, hogy Izjumtól délre a német támadó oszlopok előnyomultak Taganrogtól északnyugatra fekvő területen. Ezeket a német csapatmozdulatokat úgy tekintik mint összekötő nagy csapateredményeket a Donec medence megvédésére. A moszkvai jelentés szerint Charkovtól északnyugatra 2 orosz támadóoszlop nyomult előre, hogy felvegye a harcot a német csapatokkal. A német csapatok nagy meg erősítéseket kaptak, mint azt Moszkva jelenti, hogy feltartóztassák az oroszok előrenyomulását. A doneci területen a német csapatok fáradhatatlanul támadnak. Egyidejűleg a német légi haderő fokozza nyomását.

A Német Távirati Iroda katonai munkatársának megállapítása szerint német katonai körökben a keleti arcvonal helyzetét rendkivül bizakodóan ítélik meg.

— Berlinben meg vannak győződve róla, hogy a keleti arcvonalon elterülő, mélyen tagozódó védelmi övezet, még ha bizonyos pontokon kiigazításokat kell is végrehajtani, az ezévi szovjet offenziva halálvölggyé változik. A véderő főparancsnokság csütörtöki hadijelentésének a három súlyponton : a Miusnál, Izjumnál és a Charkovnál folyó harcokról szóló részéből könnyen lehetne következtetni a szovjet még mindig heves előretörési kísérleteire, de még inkább a német véderő keménységére. Az időközbe végre hajtott arcvonalrövidítést a német hadvezetés lényeges előnyeként könyvelhetjük el.

Ezzel kapcsolatban Berlinben figyelemre méltatják azokat az angol jelentéseket, amelyek egyre nagyobb mértékben utalnak a Szovjet óriási veszteségeire és amelyek a jelek szerint előkészítik a brit közvéleményt arra, — hogy a szovjet offenziva nemcsak hogy nem érte el célját, hanem lassan teljesen megbénul a Szovjet támadó ereje. Ezzel beigazolódik az a kezdettől fogva hangoztatott német vélemény, hogy keleten igen nagyméretű felőrlő csata folyik.

A Szovjet július 5. óta mintegy tizenötezer négyzetkilométernyi területet nyert, tehát egész Ukrajna harmincadrészét, amiért 1,600.000 halottal sebesülttel és fogollyal fizetett. A Szovjet hadianyagvesztesége 270 páncélos dandár. A szovjet offenziva megkezdése óta tett megfigyelések világosan mutatják, hogy a Szovjet ilyen nagyarányú erőfeszítésekre már nemsokáig képes.

RÓMA NYILT VÁROS JELLEGÉNEK BIZTOSITÁSÁRA

olasz részről már minden megtörtént. A svájci külügyi hivatal közölte, hogy jegyzéket kapott az olasz kormánytól Róma nyilt várossá nyilvánításáról és ezt a jegyzéket az olasz kormány kívánságának megfelelően azonnal továbbította Londonba és Washingtonba. A hivatalos közlés hozzáfűzi, hogy az olasz jegyzékben az olasz kormánynak Róma katonai jellegének megszüntetése érdekében tett intézkedéseiről van szó. Ha a szövetségesek erre érdemlegesen válaszolnának, lehetséges lenne, hogy az olasz kormány Svájcot kéri fel bizonyos ellenőrzési tevékenység megtételére.

Hull amerikai államtitkár Washingtonban közölte, hogy az amerikai hivatalos helyen ezidőszerint tanulmányozzák a kérdést, vajjon Róma nyilt városnak ismerhető-e el. Eddig nem történt döntés, mivel először meg kell várni annak megállapítását, hogy semlegesitették-e az olasz fővárost.

RÓMÁBAN

kedden hivatalos közleményt adtak ki a Róma nyilt várossá történt nyilvánításával kapcsolatban megvalósítandó intézkedésekről. A Stefani iroda diplomáciai munkatársa rámutat arra, hogy Badoglio tábornagy kormányát csak egyetlen gondolat vezette, amikor meghozta a Rómát nyilt várossá nyilvánító határozatot : a katolicizmus központjának a pusztulástól való megóvása.

Az ellenség most szabadon cselekedhetik, mert az olasz kormány nem igyekszik befolyásolni hadviselését, ami felett egyébként az egész világ ítélkezhetik. Felvetették a felelősség kérdését és a Badoglio-kormány megtette a magáét. Többet nem lehet tőle a jövőben kívánni és nem tehetnek neki szemrehányásokat az örök város sorsával kapcsolatban. A katolikus világ és mindazok, akik tisztán látják a kereszténység és a nyugati civilizáció fővárosa megőrzésének szükségességét, meggyőződhetnek arról, hogy az olasz kormány kívánságuknak megfelelően megtette a szükséges intézkedéseket.

Az olasz rádió az USA-nak szánt szerda reggeli adásán a következőket mondta :

Mi semmiről sem mondunk le Ha el is veszítjük a háborút, még mindig a kereszténység és a kultúra ideáljainak bordozói leszünk. És ha az ellenség Olaszországba jön, ezeket megtalálja majd a romok alatt.

A „Lavoro Italiano" megállapítja, hogy az ellenségnek az olasz kérdések megoldására vonatkozó véleményéről nem lehetett semmit sem megtudni. A Badoglio-kormány tovább folytatja a háborút, mert ez becsületbeli kötelezettség.

OLASZ VÉLEMÉNY QUEBEC UTÁN

Olaszországban nagy figyelmet fordítanak a quebeci határozatokra — jelenti a „Pesier Lloyd"-nak Popoff György, a lap római tudósítója. Megállapítja, hogy valamennyi olasz ujság hosszú és részletes tudósítást közöl a quebeci tárgyalások lefolyásáról és az ismeretessé vált határozatokról. Ezek közül természetesen különösen azok érdeklik Rómát, amelyek Olaszországra és Délkelet-Európára vonatkoznak, valamint azok a jelenségek, amelyek a szövetségeseknek Olaszországgal szemben követett politikájában esetleges változtatásokra mutatnak. Ezek közül felsorolják a következő quebeci híradásokat :

1. Az értekezlet után adott nyilatkozatot, amely szerint az a katonai igazgatás, amelyet a szövetségesek Észak-Afrikában és Szicíliában vezettek be, nem alkalmas Európa többi, még megszállandó országaiban.

2. Az amerikai sajtó egy részének a quebeci értekezlet alatt hangoztatott követelését, hogy Olaszországnak már most engedjék meg az afrikai gyarmatbirtokokban való részesedését, adják meg a területi integritás biztosítékot és a békekonferencián egyenlő jogokkal való jelenlétét.

3. Az egyre határozottabb híresztelést arról, hogy a moszkvai tiltakozás ellenére a szövetségesek a balkáni félsziget ellen — esetleg Dél-Olaszországon át — közvetlen inváziót kísérelnek meg.

Ami Szovjet-Oroszországnak a

TOKES FOTO
FÉNYKÉPEZŐGÉPET VÁSÁROL

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

szövetségesek balkáni tervei ellen tiltakozását illeti, a „Messaggero" lisszaboni levelezője tájékoztat arról, mit mondanak erről a kérdésről amerikai körökben.

— Sértő volna Sztalinra — mondják ezekben a körökben —, ha azt állítják, hogy a szövetségesek balkánfélszigeti akciója bármiképpen is érintené. Ha Sztalin azt kívánja, hogy a keleti fronton érezhető német nyomás csökkenjen, ezt a szövetségesek megtehetik bármely irányban kezdődő offenzivával. Csak természetes tehát, hogy Sztalin csak hálás lenne a szövetségeseknek, ha nagyarányú partraszállást hajtanának végre a Balkán-félszigeten.

Az olasz lapok ezeket és más angolszász forrásból származó értesüléseket kommentár nélkül közlik. El lehet azonban mondani, hogy a quebeci értekezlet eredményeiről ideérkező minden hír, itteni felfogás szerint, megerősíti azt a már néhány nappal ezelőtt hangoztatott feltevést, hogy az európai hadműveletekre vonatkozó quebeci határozatok semmiképpen sem irányulnak kizárólag Olaszország ellen és hogy esetleg más európai hadszínterek is foglalkoztatják majd a közvéleményt.

A római »Poccoló« a quebecki konferenciával kapcsolatosan a következőket jegyzi meg: Olaszország természetesen élénk *érdeklődéssel követte a konferenciát, tudva, hogy annak eredményei új fejlődést jelentenek a földközi tengeri háborúban.* Érdeklődését ugyanakkor nyugalom is kísérte. Olaszország, amelyet London és Washington minden bizonnyal az összeomláshoz közelállónak tüntet fel, még mindig talpon áll s jobban, mint valaha készen van arra, hogy a legvégsőkig megvédje életét és becsületét. Változatlan öntudattal várja tehát az ország az események alakulását — mondja a lap és bármilyenek is legyenek ezek, nem tudják megtörni ezt az akaratot. Ez a válasza a quebecki határozatokra: Olaszország habozás nélkül folytatja a háborút, hogy megvédje érdekeit.

SPANYOLORSZÁG ÉS ANGLIA

viszonyának alakulásáról újabb hír érkezett. A washingtoni spanyol követség közleményt adott ki Franco és Hoare megbeszéléseiről. A közlemény megállapítja, hogy a megbeszélés a legtökéletesebb szivélyesség jegyében történt. Hoare hangsúlyozta kormánya elhatározott szándékát, hogy nem avatkozik be Spanyolország belső ügyeibe és hogy az angol kormány továbbra is érvényben levőknek tekinti a spanyol nemzeti területre, a gyarmatokra és Tangerre vonatkozó garanciákat.

FINNORSZÁG

Risto Ryti, Finnország köztársasági elnöke Abo környéki birtokáról Helsinkibe érkezett, ahol tovább folytatta politikai tárgyalásait. Ugyancsak Helsinkibe érkezett Mannerheim tábornagy és a finn hadsereg vezérkari főnöke is, hogy résztvegyen a megbeszéléseken.

——ooOoo——

Nem szállították át Németországba az angolszász hadifoglyokat

A római svájci követség, amely vállalta az olaszországi angol érdekek védelmét, közölte, hogy nem felelnek meg a tényeknek azok az állítások, amelyek szerint a Badoglio-kormány megalakulása után az angolszász hadifoglyokat Olaszországból Németországba szállították. (Bud. Tud.)

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli:

A miuszi arcvonalon az erős ellenséges támadások tovább tartanak, a bolsevisták újból erős veszteségeket szenvedtek. Izjum környékén a bolsevistáknak egy áttörési kísérletet közelharcban visszavertünk és az ellenséget visszavetettük kiinduló állásaiba. Az ellenség után nyomulva, területet nyertünk.

Charkovtól nyugatra a szovjet nagy gyalogsági és páncélos erői széles arcvonalon támadtak. Az ellenséget ember ember ellen folyó harcban visszavertük és ellentámadással északi irányba vissza vetettük. A szerdai napon 253 szovjet páncélost pusztítottunk el.

Délolaszországi városok ellen végrehajtott ellenséges repülőtámadások elhárítása során német vadászrepülők és a légi fegyvernem légvédelmi utegei szerdán 9 ellenséges repülőgépet — köztük több nehéz bombazót — lőttek le.

Az Ortegal-foktól nyugatra fekvő tengerrészen egy ellenséges rombolót bombatámadással elsüly lyesztettünk.

Az Atlanti-óceán fölött vívott légiharcokban és a megszállott nyugati területek néhány községe ellen végrehajtott támadások során az ellenség 8 repülőgépet vesztett. Öt másik repülőgépet, köztük három többmotoros bombázót — a haditengerészet biztosító járóművei a nyugati Friz-szigetek vidékén lőttek le.

A péntekre virradó éjszaka néhány ellenséges repülőgép szórványosan bombákat dobott észak németországi területekre. A bombák nem okoztak említésreméltó károkat.

A Vjazmától délnyugatra folyt súlyos elhárító harcokban különösen kitüntette magát a würtemberg-badeni 260 gyalogha dosztály és a bajor-ostmarki 268 gyalogha dosztály.

Achtyrkát tervszerűen kiürítették

Berlin, aug. 26. (MTI) A Német Távirati Iroda katonai munkatársának értesülése szerint *a német hadvezetőség a charkovi harci térségben szerdán tervszerűen kiürítette Achtyrkát.* A szovjet csapatok még tűz alatt tartották a községet, amikor a német csapatok már kiürítették a helységet.

Részletek a keleti harcokról

Berlin, aug. 26. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti arcvonal helyzetéről:

A német ellentámadások szerdán a keleti arcvonal déli szárnyán tovább tartó elhárító harcokban nagy eredménnyel jártak a miuszi szakaszon Izjumnál és Charkov térségében. Fontos területeket és magaslatokat foglaltak el itt a német csapatok a bolsevistáktól és azokra súlyos csapásokat is mértek.

A németek sok foglyot ejtettek. *A foglyok részben teljesen kiképzetlenek voltak és — mint kihallgatásukkor kiderült — azokból a falvakból származtak, amelyeket a német csapatok a hét hétig tartó elhárító harcokban kiürítettek.* A foglyok kijelentése szerint ezeket a falvakat teljesen kiürítették, *a férfiakat egészségi állapotukra való tekintet nélkül 14 éves kortól 65 éves korig a veszteségek pótlására tüstént besorozták a legközelebbi bolsevista lövészalakulatokba.* Itt belőlük különleges alakulatokat állítottak össze. Ebben az alakulatban csak minden harmadik férfi kapott fegyvert, a többieknek az elesett szovjet katonák fegyvereit kellett megszerezniök.

Az oreli arcvonalszakasz kiürített helységeiből származó foglyokat is ejtettek a német előőrsök és ezek a foglyok is hasonló eseményekről számoltak be. Kijelentéseik szerint a *bolsevisták ezen a területen igen sok személyt agyonlőttek*, főleg azokat, akik gyanusak voltak, hogy együttműködtek a német kormányzással. (MTI)

Olasz hadijelentés

Súlyos ellenséges légi támadás Foggia ellen

Az olasz főhadiszállás közleménye:

Olasz és német repülőgépek eredményesen bombázták a bizertai és augustai kikötőben horgonyzó hajókat.

Foggia városa ellen az ellenség súlyos légi támadást hajtott végre. A városban a bombázás súlyos károkat okozott.

Kevésbbé jelentős támadások Crotone és az Avellino tartomány ellen irányultak.

Az angol-amerikai légi erő az augusztus 25-én végrehajtott vállalkozások során 16 repülőgépet vesztett. Ezek közül négyet vadászrepülők lőttek le Avellino övezetében, nyolcat a német légvédelem pusztított el Foggia környékén, négyet pedig Foggia és Crotone légvédelmi ütegei szedtek le.

Hajókaravánokat kísérő tengeri járműveink két ellenséges repülőgépet lőttek le. Ezek a tengerbe zuhantak és nyom nélkül elmerültek.

Aláírás: Ambrosio tábornok. (MTI.)

Milánó romokban

Milánó, augusztus 26. (MTI.) A Rómában akkreditált külföldi ujságírók egy csoportja Milánóba látogatott el, ahonnan augusztus 25-én délelőtt tértek vissza Rómába. Az ujságírók megrendítő képet festenek a városról. **A lakóházak 60 százaléka lakhatatlan.**

A városra körülbelül ezer rombolóbombát és tízezer gyujtóbombát dobtak le az ellenséges gépek. A ledobott rombolóbombák között 50 kilogrammos bombáktól 2000 kilogrammos bombáig mindenfajta bombatípus feltalálható és a legsúlyosabb bombák közül többet a város lakónegyedeire dobtak le. Igy a Via Torinon **egy bomba maga három hatalmas bérházat törölt el a föld színéről.**

A San Ambrogio bazilika, a Santa Mario della Grazie templom nem létezik többé. Az, aki eddig nem látta ennek a városnak sok müemlékét, az sohasem fogja látni, mert örökre elvesztek az emberiség számára.

Huszonöt halottja és száz sebesültje van a Páris elleni légitámadásnak

Páris, aug. 26. (NST) A Páris külvárosai ellen kedden a koraesti órákban intézett légitámadásnak, az eddigi megállapítások szerint huszonöt halottja és száz sebesültje van. A mentési munkálatok azonban még nem értek véget s ezért számítani lehet az áldozatok számának további emelkedésére. Mint a hatóságok mondják, a nagy magasságból válogatás nélkül ledobott bombák ezúttal nagyobbszámú lakóházat találtak el, amelyek a robbanások következtében összedőltek és igen sok embert temettek maguk alá.

Benes háromszoros kudarca

Stockholm, aug. 26. Jól értesült körök szerint Benes háromszor vallott kudarcot Amerikában. Azt az ajánlatát, hogy közvetítsen Moszkva és Washington között azzal utasították el, hogy Washington inkább tárgyal közvetlen Moszkvával, közvetítő nélkül. Benes ama tervével kapcsolatban, **hogy Csehszlovákia, Lengyelország és Olaszország** alkosson háromhatalmi szövetséget, — Washingtonban kijelentették, — hogy Amerika ebben a tervben nincs érdekelve. Benesnek az a törekvése, hogy tervének meg-

nyerje az amerikai szlovákokat, kudarccal járt. Londonba visszatérve Benes azt tervezte, hogy Moszkvába utazik és előkészít kétoldali egyezményt Oroszország és Csehszlovákia között. Ezt a tervét London kedvezőtlenül fogadta és Benesnek azt tanácsolta, ne utazzék Moszkvába.

Roosevelt beszámolója a hadianyag szállításról és a szövetségesek háborús céljairól

Washington, aug. 26. (Bud. Tud.) Roosevelt elnök a kongresszushoz intézett beszámolójában közölte, hogy ezév július 31-ig a kölcsön és bérleti törvény alapján szállított *hadianyag értéke 13.973 millió dollár volt.* Roosevelt elnök kijelentette, hogy a szövetségesek eltökélt szándéka, hogy gondoskodhatnak magukról saját erejükből.

Az elnök ezután hangoztatta, hogy az egyesült nemzetek célja a népek felszabadítása. Ezeknek a népeknek lehetőséget kell adni arra, hogy politikai életüket szabadon alakítsák és hogy gazdasági tekintetben biztonságban legyenek. Beszámolója végén az elnök a következőket mondotta:

— *A feltétel nélküli megadás napjáig az egyesült nemzetek minden rendelkezésre álló eszközzel folytatják támadásaikat az ellenség ellen.* Keményen sujtunk le és még keményebben fogunk lesujtani. Jelentős amerikai kötelékek és hatalmas szállítmányok a kölcsön- és bérleti törvények alapján útban vannak az arcvonalak felé. Minél tovább tart a háború, annál erősebbek lesznek az egyesült nemzetek. A kongresszus a kölcsön és bérleti törvény meghosszabbításának megszavazásával világosan megmutatta, hogy Amerika nem kíván újabb háborus adósságokat, amelyek veszélyeztethetnék a békét. A győzelem és a biztosított béke az egyetlen valuta, amellyel nekünk fizethetnek.

Ez a háború az utolsó, írja Göbbels

Berlin, aug. 2. (NTI) Dr. Göbbels birodalmi miniszter a »Das Reich« c. heti lap legutóbbi számában cikket irt »A szabadság pótolhatatlanságáról« Hangoztatja, hogy ebben a háborúban mindenekelőtt szabadságunkért harcolunk. Megtámadták és fenyegetik ezt a szabadságot, tehát *védeni kell, még pedig mindennel amink van. Még soha sem álltunk szemben olyan halálos veszedelemmel, mint ma, de a német soha sem is értette meg olyan mélyrehatóan ezt a veszélyt, mint éppen ebben a háborúban.* A győzelem igaz előfeltételei, csak kizárólag nemet oldalon vannak. *Ez a háború visszavonhatatlanul az utolsó.* Eljön egyszer majd az idő amikor minden gond és szenvedés véget ér, amikor egy napon elnémulnak a fegyverek, amikor már nem sokat számít, hogy mennyit szenvedtek, hanem csak az, hogy mit értek el. (MTI)

Roosevelt határozott felszólítására mondott le Sumner Welles

Newyorkból jelentik: Sumner Welles küszöbön álló lemondásáról érkező jelentésekkel kapcsolatban a „Star" című newyorki ujság megállapítja, hogy ennek oka minden bizonnyal a közte és Hull között fennálló elháríthatatlan akadályokban keresendő. Különösen a háború utáni terveket illetően volt a két államférfiú között nagy ellentét. A lap szerint Sumner Welles visszalépése Roosevelt határozott felszólítására vezethető vissza.

Hull Sumner Welles utódaként Brockenridge Longot, az Egyesült Államok római nagykövetét jelölte. Hull azért foglalt állást Wellessel szemben, mert különvéleményt hangoztatott az északafrikai politikai vezetés kérdésében és Hull nem volt megelégedve Sumner Wellesnek Oroszországgal kapcsolatos elképzeléseivel — jelenti az „Afton Tidningen" washingtoni tudósítója.

Litvinov Kairóban, Majszki Teheránban

Szófia, aug. 26. Interinf. A Zora ankarai tudósítójának jelentését közli, amelyben hangsúlyozza, hogy a Szovjetunió mindjobban érdeklődik a középkeleti helyzet iránt. A lap jelenti, hogy fontos megbeszélésekre Litvinov Kairóba, Majszki pedig Teheránba érkezett. Litvinov már tanácskozott Nahas pasával, valószínűleg a szovjetorosz-egyiptomi diplomáciai kapcsolatok megvalósulásáról. Majszki Teheránban megbeszélést folytatott az iráni külügyminiszterrel, aki a Szovjetoroszországgal való szorosabb együttműködésre törekszik és az angolszászok politikai befolyásolását gyöngíteni akarja Iránban. **Ezért öt Moszkvában jó szemmel nézik. A Szovjetuniónak Közelkeleten folytatott diplomáciai tevékenysége a szovjetorosz külpolitika önállóságának újabb jele** és arra mutat, hogy Moszkva a Szovjetunió és a Perzsa-öböl között fekvő államokban meg akarja erősíteni helyzetét. (MTI).

Az angol kommunisták követelései

Amszterdam, aug. 26. (NTI) Mint az angol hirszolgálati iroda jelenti, az angol kommunista párt csütörtökön nyilatkozatban foglalt állást a quebecki értekezlettel kapcsolatosan.

A nyilatkozatban a többek között követelik a *brit országgyülés azonnali egybehivását és indítványozzák a második nyugateurópai arcvonal felállítását, valamint az angol-szovjet-amerikai hármas értekezlet megtartását.* Felszólítják egyuttal Churhillt erősítse meg kormányát olyan tetterős ember bevonásával, aki hajlandó a Szovjetunióval megkötött szövetséget a végső következményig tartani. (MTI)

Délázsiai főparancsnok kinevezése

Quebeck, aug. 26. . Mint szerdán este hivatalosan közölték, *Louis Mountbatten lord angol tengernagyot, György angol király egyik unokatestvérét, délkeletázsiai főparancsnokká nevezték ki.* Ez a főparancsnoki tisztség eddig nem létezett. A hivatalos jelentés közli, hogy az Indiából és Ceylonból Japán ellen irányuló hadműveletek Mountbatten főparancsnoksága alatt kerülnek sorra.

A 43 éves lord Mountbatten kinevezése *teljesen meglepetésszerű volt*, mivel eddig a kombinált hadműveletek főnöke volt és ezzel rendkívül fontos tisztet töltött be. Ebben a minőségében az összes kombinált hadműveletek, mint például a sziciliai partraszállás is, az ő hatáskörébe tartozott. A lord jelenleg Quebeckben tartózkodik, ahova a többi vezérkari főnökökkel együtt hívták meg a katonai megbeszélésekre.

——ooOoo——

Velencei foglyok szabadonbocsátása

Chiasso, aug. 26. A Badoglio kormány utasítására Velencében nagyobb számú politikai foglyot bocsátottak szabadon. A szabadon bocsájtottak között van Domenico Marchiera volt képviselő, — aki tizenhét évet töltött fogházban és koncentrációs tá[illegible]

Egy hely Debrecenben, ahol 52 fokos kánikulában majdnem megfagy az ember

A debreceni hűtőházban a legmodernebb fagyasztógépek segítségével állandóan minusz 12 fok a hőmérséklet

A föld olvasztókemencévé változott, a nap izzó tűzgolyója csufondárosan mosolyog le az égről és újabb sugarakat lövel szegény rákvörösre főtt arcú, verejtékező járókelőre. A tikkasztó hőségben árnyékos, hűvös helyet keres mindenki... De nem talál sehol. A strandfürdő vize csak félórákra nyujt enyhülést... a Nagyerdőn száraz avarrá aszott a fű, a nap aranysugarával öntözött levelek mint szomorkodó fejek, kókadtan billennek a föld felé. Fullasztó a levegő az esőt szomjazó, száradó erdőben is. Hasztalan keresnek hűs helyet, enyhét az emberek.

Azért van egy hely Debrecenben, ahol mikor a napon 52 fokos a kánikulai hőség, akkor is mélyen a minusz vonal alá süllyedt a hőmérő higanya... A Diószegi-úton van ez a hűvös hely, a hűtőház, ahol mesterséges hűtéssel az aszfaltolvasztó hőségben is —12 fokos hideget varázsolnak elő...

A hűtőházak szerepe élelmiszerellátásunknál

A fojtó nyári hőségben a nagyvárosok élelmezésénél komoly nehézségek merülnének fel, ha nem lennének hűtőházak és nem fedezték volna az élelmiszerek mesterséges hűtését. Mint a legtöbb találmány, **ugyanúgy ezek a modern hűtőgépek is primitív formájukban már az ősrégi időkben megvoltak.** Az élelmiszerek és italok mesterséges úton való hűtésével már az ókorban megpróbálkozott az emberiség. **Ezt a célt szolgálták** a sűrűlikacsú kőkorsók, melyek egyiptomi sírokból is előkerültek. **Ezek voltak az első hűtőkészülékek,** melyekkel az emberiség dicsekedhetett. Érdekes, hogy ezek a tökéletlen hűtőkészülékek lényegében ugyanazon elvek alapján működtek, mint a mai legkorszerűbb hűtőgépeink.

A kőkorsó likacsain a víz elpárolgott, az elpárolgáshoz szükséges meleget a vízből vonták el és ez okozta a lehűlést. Ugyanígy működnek a napjainkban használatban levő hűtő- és fagyasztógépek is. A géppel való hűtés feltalálásán francia, német, angol és két amerikai tudós, Perkins és Boyle dolgoztak, míg mai korszerű formájáig eljutott, de **magyar feltalálók is jelentősen hozzájárultak az eljárási módok és gépek tökéletesítéséhez.** A magyar hűtőipar is jelentékeny eredményeket ért már el. Vannak gyáraink, melyek hűtőgépeket gyártanak, élelmiszerek hűtő- és fagyasztótechnikai feldolgozásával foglalkoznak.

A mesterséges hűtés azon alapszik, hogy az úgynevezett hűtőközeg, az ammoniák, kénessav, klórmetil stb. légköri nyomáson igen alacsony hőfokon cseppfolyós gőzzé alakul át, vagyis párolgásnak indul. **Az elpárolgáshoz hőre van szüksége, amit a környezetétől von el, tehát lehűti a környező levegőt.** Az eljárás tehát igen egyszerű és **ezen alapszik a géphűtés.** A műszaki munkát végző ember a gáznemű vé alakult hűtőközeget felfogja és újból cseppfolyós hűtőanyagga változtatja, hogy az újból és újból el tudjon párologni s így a hűtés állandó, üzemszerű és folytonos legyen. **Egyes élelmiszerek hűtésénél különböző hőfokot kell alkalmazni.** A gyümölcsök és zsurgonya alacsony fokon eltartható, a hús tárolásához a fagypont alatti 10 fok, a zsírfélékhez ugyanennyi, a halhoz 15—20 fok szükséges. A fagyasztott élelmiszer az utolsó gépi hütés helyét elhagyva már nyugodtan élvezhető s a hűtött élelmiszer az összes konzervált élelmiszerek közül a legegészségesebb. Tudósok is kimutatták, hogy azokat a tápértékeket, amelyek friss korában olyan értékessé, sőt szükségessé teszik egyes élelmiszerek, különösen főzelékek és gyümölcsök fogyasztását, kizárólag hűtés útján lehet megőrizni.

1938 óta működik a debreceni hűtőház

A debreceni hűtőház jelentőségéről **Vágó Vince** igazgatóval beszélgetett a „Debrecen" munkatársa, aki a következőket mondotta:

— Az ilyen hosszantartó kánikulában látszik igazán — mondotta Vágó Vince igazgató —, hogy a **hűtőházaknak milyen nagy szerepük van az élelmiszerek konzerválásánál.** A fagyasztás útján való konzerválás ma már szinte minden államban, főleg azonban Németországban és Argentinában van kifejlődve. **Utóbbi helyről szállítják hosszú utakon a fagyasztott húst olyan hajókkal, melyeken speciális hűtőberendezésekben raktározzák el a küldeményt.**

— **A gyümölcsféléket úgynevezett mélyfagyasztással konzerválják, mely újjabban nálunk is bevezetett, Magyarországon.** Külföldön a konzervek nagyrészét ilyen módon állítják elő. **A mélyfagyasztás minusz húsz fok alatt kezdődik s lényege az, hogy a fagyasztás igen gyorsan történjék meg. A mélyfagyasztás következtében a gyümölcs megőrzi eredeti ízét, zamatát s lehetővé válik, hogy a közönség télen is élvezze a földiepret, cseresznyét, szőlőt.** Nálunk, Debrecenben mélyfagyasztásra még nem történt meg a berendezkedés, nálunk csak gyümölcshűtés és tárolás van, amihez már a plusz egy fok hőmérséklet is elegendő.

— Mióta áll fenn **mai, korszerűsített formájában a debreceni hűtőház?** — érdeklődünk.

— **1938 óta...** A hűtőházaknak nagy szerepe van az exportra szánt áruk konzerválásánál is. Hús, tejtermékeket, vadat, stb. természetesen mind más-más hőfokon kell konzerválni — fejezte be nyilatkozatát Vágó Vince igazgató.

Eddig tart a beszélgetés, melyből kiderült a hűtés és fagyasztás nagy közélelmezési szerepén kívül az is, hogy mégis van Debrecenben egy hely, ahol izzó kánikulában is hűvös van...

Őszinte szavak a vizmizériáról

Kaptuk a következő sorokat:

Igen tisztelt Szerkesztő Úr! Nagy érdeklődéssel olvastam nb. lapja szerdai számában a vízmizériákkal kapcsolatos dolgokat, bár a vízművek magyarázkodása nem egészen helytálló. Mert hiszen például ma reggel 5 órakor még volt víz III. emeleti lakásomban, 5 óra 15 perckor azonban már nem. Te hát mégis csak elzárják valahol a vízszolgáltatást!

Igen tisztelt Szerkesztő Úr! Itt **vétkes könnyelműségről** van szó, amelynek — legfőbb ideje már! — az illetékes hatóságoknak kellene a legszigorúbban véget vetnie. Magam is szeretem a szivet-lelket gyönyörködtető virágokat és a „virágos" Debrecent. De csak módjával! **Mert amikor a mostani afrikai forróság tönkreteszi a burgonyát, tengerit, stb., akkor hadd tegye tönkre inkább a virágokat is, de a lakosságnak legyen vize ivásra, főzésre, mosásra, tisztálkodásra, tűzoltásra, azaz: bármilyen díszéretremélő a városi kertészet buzgólkodása, ne lövelje összes tömlőiből és forgó, vizet szóró készülékeiből korlátlan és elképesztő pazar vízsugarait a vízműveknek!** És főleg ne az erdei utakra, a Vigadó és a meleg tó körüli utakra, ahol **sártengerben jár az ember akárhányszor.** Mert a poros cipőt ki lehet takarítani, de **a háztartásban hiányzó vizet nem lehet pótolni** — még folytonos kölcsönkéregetéssel sem. Tegnap délután a nagyerdei, új mezben pompázó villamosmegállónál az egyik szorgalmasan locsolgató alkalmazott egy ismerőse **kerékpárját mosogatta,** szorgalmasan pazarolván a tömlőből a vizet rá; a forgó masinák is sokszor a gyalogjárót permetezik: persze, **„forgó viszontagság járma alatt nyögünk".**

Nem szaporítom a szót, nem megyek részletekbe és nem sorolom fel a hátrányokat és kellemetlenségeket sem, amelyek ebből az eszeveszett vízpocsékolásból erednek, hisz a „Debreczen" egy száma képtelen lenne ezek leközlésére, ha mást semmit sem hozna is aznap. De rá kell mutatnom egy végzetesen komoly dologra. Mindenki tudja, hogy szép hazánk bármikor kaphat **légi támadást,** meg azt, hogy a tűz legnagyobb ellensége a víz. De ebben a szörnyű szárazságban meg tud-e birkózni a padlásokon kötelezően tárolt csekély vízmennyiség? Azokon a padlásokon (mindegyiken!), melyeknek gerendázata már szinte a **puszta napsugár** hatására lángba borulhatna? Vajjon a legtemetkebül működő légoltalmi szolgálat elégséges lenne-e elegendő víz nélkül, amely a III. IV., V. emeleteknek megfelelő padlástér tűzmentességét biztosítaná, tehát abban a magasságban, ahol a nagyerdei öntözés és pocsékolás szüneteiben, azaz éjjel is, csak éppen hogy csörgedezik kis víz a vezetékből? A vízhiány nemcsak az embereket kínozza, de pusztulással is fenyegethet, ha az észnélküli pocsékolás tovább tart.

Éppen ennek elkerülése végett **az illetékes hatóságoknak a legszigorúbban kellene fellépniök** és elsősorban a Nagyerdőben meg a központi egyetem előtt folyó **bűnös** vízpazarlást a legerélyesebb intézkedéssel megszüntetniök. Ha egyéni és háztartási kényelemről volna szó, az erélyes fellépés akkor is indokolt lenne. Homokzacskók kiosztásáról és elhelyezéséről történt megfelelő rendelkezés: **történjék most már a vízről is, melynek szörnyű pocsékolása már olyan méreteket öltött, amelyek követelően követelik a legszigorúbb hatósági beavatkozást.** Ahogyan ellenőrzik az elsötétítést, úgy lehetne és kellene ellenőrizni a városban és azon kívül a víz használatát, illetve pocsékolását is! És amikor a drága pénzen megvásárolt öntözőautók nem járnak a város portengerében, miért kell a vizet más módon feleslegesen felhasználni? Útonútfélen olvassuk a felírást: „takarékoskodj pénzzel, idővel, anyaggal"! **A víz nem tartozik ide a három kategória valamelyikébe?** Márpedig: „a pazarlás hazaárulás!" **És a hazaárulás nemde üldözendő és büntetendő?**

Soraim szíves közléséért fogadja igen tisztelt Szerkesztő Úr hálás köszönetemet, mellyel maradok őszinte tisztelője: **Tanár.**

Forgópisztollyal szívenlőtte magát egy debreceni fiatalember

Tóth János 24 éves fiatalember Torockó-utca 11. szám alatti lakásán forgópisztollyal szívenlőtte magát. Mire rátaláltak, meghalt. Hozzátartozói értesítették az öngyilkosságról a csendőrséget és megindult a vizsgálat az öngyilkosság okának és körülményeinek tisztázására.

Az eddigi megállapítások szerint Tóth János tettét valószínűleg idegrohamában, pillanatnyi elhatározás alapján követte el. A fiatalember viselkedésében semmi sem mutatta, hogy készült volna végzetes tettére.

Milyen körülmények között halt meg Muti, a fasisztapárt titkára

Róma, augusztus 26. Ettore Mutinak, a fasiszta párt hajdani titkárának haláláról hivatalos olasz sajtóiroda szerdán a következő részleteket közölte:

— Egy állami ellenőrzés alatt álló intézménynél felfedezett súlyos szabálytalanságok alapján Ettore Mutit, minthogy ezekben neki is része volt, az augusztus 23-ára virradó éjjel carabinierik a Róma közelében fekvő Fregene helységben letartóztatták. Mig az elfogott Mutit a laktanyába kísérték, útközben egy kis erdőből rátüzeltek a carabinierikre. A keletkezett zavarban Muti szökésre fogta a dolgot, azonban követték. Szökése közben a volt fasiszta pártfőtitkár a carabinierik puskalövései következtében meghalt. (NST)

Hajnali zubótámadás a bandatáborok ellen

Gerendi László karpbonv. haditudósító.

Szorul a gyürü az orvlövészek körül.

A hadosztály vezérkari főnöke már kora hajnaltól dolgozik. Ma indul a támadás az erdőkben gyülekező orvlövészbandák ellen s a pontosan kidolgozott haditervet még az utolsó pillanatban is át kell vizsgálni, hogy a hadművelet meghozza a kivánt és várt eredményt. Legelőször is a magya zuhanóbombázók indulnak támadásra, hogy a gyalogság számára megpuhitsák az elszántan védekező orvlövészeket.

— A futárgépen végigkisérhetitek a támadást — adja meg az engedélyt a vezérkari főnök s máris sietünk a repülőtérre hogy a hadosztály kis kétszemélyes futárrepülőjével, a „Gólyával" a zuhanóbombázók nyomába eredjünk. Hat óra nem volt még, mikor dél felől gyenge motorzúgás hallattszott. Távcsövön már kivehető volt a kék égen úszó hat apró pont. A „Gólya" motorja felzúg, beszálunk a karcsu gép rövid nekifutás után elhagyja a mezőt. Két kört irunk le, hogy magasságot nyerjünk és elinduluuk a zubók felé. Ezer méterre lehetünk, amikor elhúz előttünk a vezérgép. Mámoros öröm dobogtatja meg szivünket, hogy a ragadozó madárra emlékeztető gépek farkán megpillantjuk a piros, fehér, zöld szint. Magyar zuhanóbombázók. Most mindjárt szemtanúi lehetünk munkájuknak.

Erdős tisztás közelébe érünk. A tisztáson orvlövészektől megszállt falu áll. Ez lesz a bombázás célpontja. S valóban a vezérgép ráfordul a falura és szédületes gyorsasággal zuhanni kezd lefelé. Amikor nem lehetett a földtől többre 300 méternél, a gép kerekei alól öt bomba vált le, a gép pedig terhétől megkönnyebülten orrát a magasba fúrta és emelkedni kezdett felfelé. Odalent tompán dörrentek a bombák. De időnk sincs arra, hogy a becsapódások hatását figyeljük, mert már zuhan a második gép is veszett gyorsasággal a célra. A robbanások megsokszorozódnak s a faluból a felszálló sürü fekete füstoszloptól semmi sem látszik.

A vezérgép ismét zuhanni kezd. Most sokkal mélyebre ereszkedik mint előbb. Futószerkezete majdnem súrolja az erdő fáit. Aztán hangos kattogást hallunk. Összes géppuskái működésbe léptek. Odalent a földön, az égő falu szélén feltorlódott kocsioszlopot látunk. Az orvlövészek most akarnak menekülni az agyonbombázott és felgyujtott faluból. Őket géppuskázza valamennyi gép. A bombázók miután a géppuskázást befejezték délnek fordultak és elindultak vissza felé.

— Három óra mulva újra jönnek majd, adja meg a felvilágositást pilótánk.

Hogy mi is hasznossá tegyük magunkat, a menekülő oszlop fölé repülünk és hatalmas köteg röplapot szórunk közéjuk. Az orosz nyelvü röplapok az ellenállás beszüntetésére szólitják fel az orvlövészeket. Két napi türelmi időt kap minden orvlövész. Ezalatt az idő alatt megadhatja magát. Bántódása nem lesz. — Visszatérhet földje mellé és nyugodtan, békességben élhet. A két nap elmultával azonban nem lesz kegyelem az orvlövészek számára.

Gépünk most visszafordul. Néhány kilométert repülünk csak s máris ereszkedünk alá. Odalent zöld mező integet higovatóan felénk. Leszállunk. Pillanatok alatt honvédek tünnek elő a bokrokból s körülvesznek bennünket. Postát hoztunk nekik. Hangos örömrivalgással szedik le a gépből a postacsomagokat s viszik a parancsnokságra. Ma sok embert boldoggá tettünk. Mert van-e nagyobb öröm és boldogság a harcoló honvéd számára, mint hirt kapni az otthoni kedvestől.

A zászlóaljparancsnok, T. alezredes rövid tájékoztatást ad a helyzetről. Könnyű hadosztályunk gyalogezredei körülvettek egy hatalmas erdőrészt, amelyben többezer orvlövész bujkál. Az ezredek négyszögalakban álltak fel és ma reggel megindultak előre, hogy a gyürüt összeszoritsák az orvlövészek körül. Támogatja a gyalogságot ebben a harcban egy tüzérosztály, amelynek megfigyelői a zászlóaljakkal nyomulnak előre és szükség esetén rádión keresztül irányitott tüzérségi tüzet zúdítanak az átfésülendő területre.

— Az utolsó csapást mérjük ezen a héten az orvlövészekre — mondja T. alezredes — s azt hiszem ezután a vállalkozás után a brjanszki erdő területén jó ideig csend és nyugalom lesz.

Ebben a pillanatban tompa moraj rázta meg az erdőt. Távolabbról robbanások hallatszottak. A tüzérség ütegei munkába léptek.

A támadás megindult.

Antal miniszter a magyar propaganda céljáról

Budapest, augusztus 26. Szerdán áldották meg a nemzetvédelmi propagandaminisztérium Andrássy úti helyiségeit.

Az egyházi szertartás után **Antal István** miniszter beszédet mondott a propaganda feladatairól. Kijelentette egyebek között, hogy a magyar propaganda célja, hogy az országban nyugalom, fegyelem és rend uralkodjék a lelkekben is és mindenkiben azt a megrendithetetlen tudatot alakítsa ki: **Hazánk csak addig tud ellenállni a támadásoknak és a megpróbáltatásoknak, amig lelkében, céljaiban, módszereiben és eszközeiben kizárólagosan és csupán magyar marad.** A magyar propaganda ezeknek a szempontoknak megvilágositásával, szellemi erőinek legteljesebb kifejtésében helytáll az élet problémái között és a belső lelki élet minden vonalán, hogy Magyarország számára a szebb jövőt biztositani tudja.

Hat püspök-előadója lesz a lillafüredi református konferenciának

Bonczos Miklós államtitkár és **Szabó Imre** budapesti esperes rendezésében **a Magyar Kálvin Szövetség szeptember 17-én, 18-án és 19-én a református országgyűlési képviselők részére konferenciát rendez a lillafüredi Palota-szállóban.** A konferencia napirendjén délelőtt és délután előadás és szentirásmagyarázat szerepel megbeszélésekkel.

A konferencia előadói között szerepel az ország mind az öt református püspöke. **Vásárhelyi János** erdélyi püspök a kegyelemről, dr **Révész Imre** tiszántúli püspök a hitről, dr **Enyedy Andor** tiszáninneni püspök a keresztyén életről, dr **Ravasz László** dunamelléki püspök a keresztyén reménységről tart előadást.

A trianoni szerződés jogilag is érvénytelen

Ullein-Reviczky Antal könyve magyarul is megjelent

Most hagyta el a sajtót **Ullein-Reviczky Antal** rendkívüli követ és meghatalmazott miniszternek „A trianoni szerződés területi rendelkezéseinek jogi természete" című művének magyar kiadása. **A mű eredetileg Párisban jelent meg francia nyelven.**

A szerző művében érdekes jogi érveléssel mutatja ki a trianoni szerződés területi záradékainak érvénytelenségét. Ez az érvénytelenség abból következik, hogy a területátengedéseket nem tették függővé az érdekelt lakosság kifejezett akaratától és formális hozzájárulásától. Nagy francia jogtudósok egész sorára hivatkozik, akik mind arra az álláspontra helyezkednek, hogy a területi változások eldöntésénél elsősorban magának a lakosságnak az akarata az irányadó.

Ullein-Reviczky Antal arra a következtetésre jut, hogy az olyan területszerzés, amely háború következtében népszavazás mellőzésével következik be, nem egyéb közönséges hódításnál.

Rámutat a továbbiakban arra hogy a trianoni szerződés esetében a népek önrendelkezési jogát már csak azért is alkalmazni kellett volna, mert erre nézve a szövetséges hatalmak ünnepélyes ígéretet tettek. Nem felelnek meg a valóságnak azok az állítások, hogy a megszállt területek lakossága önakaratából szakadt volna el Magyarországtól. A soproni népszavazáskor a leghatározottabban kitűnt, hogy amikor népszavazást alkalmaznak, a lakosság többsége kinek a javára dönt.

A trianoni szerződés területi rendelkezéseinek érvénytelenségét még jobban aláhúzta, hogy a területek odaítélését fegyveres megszállás előzte meg, amjnek végrehajtására a megszállóknak semmi féle jogcímük nem volt.

A fejtegetésekből világosan kitűnik, hogy azok az államok, amelyek Magyarország elszakított területeit birtokolták, nem hivatkozhattak elbirtoklásra sem, mint hogy birtoklásuk nem volt sem békés, sem megszakításnélküli amely előfeltétele az elbirtoklás jogérvényességének.

Nem lehettek érvényesek a trianoni békeszerződés területi rendelkezései már csak azért sem, mert Magyarország, amikor a szerződés aláírására kényszerítették, a teljes kimerültség állapotában volt.

Negyven évvel ezelőtt égett le Budapesten a Párisi Nagy Áruház

Beszélgetés a tűzkatasztrófa életben maradt szemtanújával

Most van negyven esztendeje, hogy a nyugodt békenapok megdöbbentő szenzációjaként szertefutott a hír, hogy lángokban áll Budapesten a Párisi Nagy Áruház. Akkoriban vidékről aki felment Pestre, alig kerülte el a Párisi Nagy Áruházat, ahol csipkétől bicikliig, cipőzsinórtól írógépig minden volt kapható.

Negyven évvel ezelőtt este hét órakor rövidzárlat következtében kigyulladt a Rákóczi úton épült áruház. Akkor is forró nyári nap volt és a ház lakóinak nagy része nem tartózkodott otthon. Maga az áruház csak a földszintet és a félemeletet foglalta el, a többi emeleten lakások voltak. A tűzvész oly gyorsan harapózott el, hogy a lakásokban tartózkodók a felcsapódó lángok elől a harmadik és negyedik emeletre menekültek. Helyzetük itt is egyre kétségbejtőbbé és reménytelenebbé vált. A tűz olyan erővel pusztított hogy alulról segítséget nem kaphattak, a lángok pedig egyre veszedelmesebben közeledtek a negyedik emelet felé.

A kétségbeesetten segítségért kiáltó lakókat a kivonult tűzoltók, ponyvát feszítve az utcára, arra biztatták, hogy ugorjanak ki az égő lakásból. Nem volt más választás: a szorongatott helyzetben levő 14 lakó — férfi, asszony, gyermek — egymásután vetette le magát a negyedik emeletről. Többen oly szerencsétlenül ugrottak le, hogy halálra zúzták magukat, vagy megsérültek.

A tűzvész egyik menekültjével beszélt most egy ujságíró.

— Húszéves leány voltam akkor — mondotta — és szegény édesanyámmal az első emeletről szaladtunk fel a negyedik emeletre, ahol a Párisi Áruház tulajdonosnőjének lakásába rontottunk. Azt hittük, hogy ilyen módon sikerül a lángok elől elmenekülni. Ez a reménynünk azonban nem vált valóra. A tűz hihetetlen gyorsasággal terjedt és percek alatt éreztük, hogy a padlózat alattunk recsegni kezd... Látnunk kellett, hogy nincs más választás, mint kiugrani az ablakon.

— Edesanyámat átölelve ugrottunk ki az ablakon. Esés közben édesanyám a harmadik emeleten valami rácsba akadt meg és csak arra emlékszem, hogy elvesztettem karjaim közül. Eszméletemet csak másnap nyertem vissza s akkor tudtam meg, hogy az ablakból leugrottak közül én maradtam egyedül életben. A Rókus kórházban feküdtem ahol a tűzvészt követő napon a déli órákban maga a király, I. Ferenc József látogatott meg.

— Még félig eszméletlen állapotban voltam, amikor a király ágyam előtt megállva, jóságos tekintetével fordult felém:

— Az Isten megsegítette, a jó emberek nem fogják elhagyni — mondta s engedte, hogy meghatódottságomban kezét csókoljam.

— Két hónapig feküdtem a kórházban és felgyógyulásom után kaptam kézhez a király ajándékát: ötszáz koronát.

Beléndekmérgezéssel a debreceni klinikára szállítottak két négyéves kislányt

A debreceni belklinika értesítette a rendőrséget, hogy tegnap súlyos beléndekmérgezéssel beszállítottak két gyermeket. A két eset egymástól teljesen független.

Sárosi Katalin négyéves gyermek, Bellegelő 458. szám alatti lakos tanyájuk közelében szedett fel valahogyan beléndekbogyót és a kisgyermek evett a mérges bogyóból. Nemsokára heves rosszullét jelei mutatkoztak, mire értesítették a mentőket, akik a gyermeket első segélyben részesítették és a klinikára szállították, ahol azonnal gyomormosást alkalmaztak. Hasonló körülmények között betegedett meg Flórián Ilona Kisfaludy-utca 17. szám alatti lakos, aki szintén beléndekmérgezést szenvedett.

Mindkét gyermek a gyomormosás után jobban lett. Állapotuk súlyos, de nem életveszélyes. A vizsgálat megállapította, hogy a gyermekek játék közben szedték le a beléndek bogyóját és főzőcskézés közben kóstolták meg a mérges növényt.

Séta egy gyümölcsösben

A nyári hőség elől mindig szivesen menekül az ember olyan helyre, ahol felüdült. Néhány barátommal egyik délutánra meghivást kaptunk abba a kertbe, amelyről úgy érzem a látottak után, írnom kell, ha mindjárt röviden is. Annyi sok szomorú képet mutató kert látása után, nagyon jól esett mindnyájunknak megtekinteni azt a kertet, ahol az életerő és ezzel az áldás bősége is látszik.

A kert két holdon fekszik, csinos nyári lakással, nem modern, hanem magyaros mondjuk kedves ház, ahol a házigazda szintén önzetlen magyar szívvel fogadja vendégeit. Ebben a kertben minden talpalatnyi föld ki van használva nem a türelmetlen anyagi haszon gyüjtéséért, éppen a föld szerelméért. A legkisebb részt is életterévé talajává tenni a legodavalóbb növény számára. Igy van azután kora tavasztól késő őszig minden ebben a kertben, a hasznos cserjéktől a színes virágokig. A gazdag szőlőtőkéktől a diófák és egyéb gyümölcsfák megrakott berkéig. Szépen gondozott utakon, akkor csinosított Kozma uram, ki hüséggel szolgálja a földi munkaadóján túl a Teremtőt, kitől száll alá minden jó adomány. A kert gondosan körül van kerítve, a hasznotadó akácfák sudaraival, jegenye akácokkal.

Hatalmas kútak, melyből a vizet villanyerővel is lehet felhúzatni. Villanylámpák, melyek hirtelen felgyujthatók a fák lomb jai között. Nem volna ajánlatos ott a tiltott gyümölcs után nyulni. Tisztaság és rend a gazdasági udvar és ház körül.

A gazda sokat költ erre a kertre, de nem ok nélkül. Amikor beültette a kertet várt reá türelemmel s most gyönyörködik benne, nemcsak ő, hanem akik látják és akik benne dolgoznak. Nem veszi tőlem rossz néven e szép kert gazdája, ha leírom nevét, mert tanulság okáért is jó volna megnézni olyanoknak, akik vágynak ilyet kapni szorgalmukért, dr **Erdős József** ügyvédé ez a kert, a Tócóskertben, ahol minden arról beszél, hogy a földet s magát a természeti világot kedvelő ember a maga és mások számára is mit nyer Istentől, ha dolgozik, de előbb imádkozik. Mindnyájan megtaláltuk a felüdülést és lelkünk gyönyörüségét a látottakban. Szeretném másoknak is megszerezni, legalább ezúton, a mostani hőségben. **(s. i.)**

— **A stockholmi városi törvényszék tegnap hirdetett ítéletet az Ericcson házaspár kémperében.** A házaspár egy, a lakásán levő titkos adóval közölt híreket egy külföldi hatalom számára és híreket kapott tőle. Ericcson asszonyt háromévi, férjét pedig kétévi fegyházra ítélték. A tárgyalás zárt ajtók mögött folyt le. Az ítéletet kimondó hivatalos közlemény nem mondja meg, hogy melyik külföldi hatalom számára kémkedtek. Tény azonban, hogy ezelőtt a kommunista „Ny Dag" szerkesztőségében dolgoztak. (MTI.)

Nyári járművek

1. TROTINETT

Alapjában véve nem is nagyon tudom, hogy a trotinettet jogosan nevezem-e járműnek? Mert a lexikon tudományos meghatározása szerint a jármű közlekedésre szolgáló eszköz, amelyen embereket, állatokat vagy tárgyakat szállítanak egyik helyről a másikra. Már pedig a trotinetten se állatokat nem szállítanak, se tárgyat. Még embert se. Legfeljebb embernövendéket. Gyereket. És azt se szállítják, mrt ő szálitja sajátmagát. Hogy miként szállítja, azt e közlemény további pontjaiban leszek bátor ismertetni.

Először lássuk magát a közlekedési eszközt. A trotinettet, melynek külalakja olyan, mint egy biciklié, aminek az ülőkéje úgyszólván a földig süllyedt és elől a kormánya kórosan meghosszabbodott. De úgy is mondhatnám, hogy olyan, mint egy sitalptöredék, amelyre alul két kis kerék van szerelve, fölül egy gyerek. Aztán felfordul és akkor fölül van a kerék, alul a gyerek.

Közlekedni úgy kell rajta, hogy a gyerek ballábbal rááll, jobblábbal addig lökdösi magát, míg a trotinett gurulásba lendül, akkor a gyerek felkapja a jobblábát is, ingadozni kezd, nekimegy a legközelebbi felnőttnek és hasracsik.

Mielőtt azonban nekimegy a felnőttnek, csenget, vagy visit. Esetleg csenget és visit. Azért teszi ezt, hogy figyelmeztesse a felnőttet: vigyázat, félre az útból. És a felnőtt félre is ugrik. De rendszerint későn. Mert gyors a felnőtt, de még gyorsabb a trotinett. És könnyebben fér el egy csárdában két dudás, mint egy járdán egy felnőtt, meg egy trotinett.

De azt azért korántse méltóztassék szabálynak tekinteni, hogy a trotinett csak a felnőttnek megy neki. Nekimegy az gyereknek is. És ilyen esetben aztán a felnőttek mennek egymásnak A gyerekek szülei. A trotinettes szülei, meg annak a szülei, akinek a trotinett nekiment.

És az előbb azt irtam, hogy a trotinetten a gyerek állva közlekedik. Ez se szabály. Mert elérkezik egy bizonyos időpont, amikor a gyerek úgy érzi, hogy állva már nem fordul fel vele a trotinett Akkor megnyrógbólja ülve. Vagy guggolva. Esetleg fekve. És amikor igy se fordul, akkor vendégül hiv a trotinettjére még egy másik gyereket is. És azzal együtt fordul fel.

Azonkivül azt is irtam, hogy a trotinetten se tárgyat nem szállitanak, se állatot. De most látom, hogy ez se szabály. Épp itt, az orrom előtt száguld egy trotinetten egy gyerek. És a trotinettre rá van kötözve egy kis homokszállitó talicska, amiben azonban nem homok van, hanem egy kutya.

A gyerek visit, a kutya ugat, én pedig ezt az egészet leírom.

Kinek mi a mesterség, igaz?

2. BICIKLI

Erre már jogosan mondom, hogy jármű. Legfeljebb az nem áll száz százalékban, hogy nyári jármű. Mert trotinettet télen nem látni. De biciklit igen Csakhogy azért nekem is van egy kis igazságom. Mert ez a bicikli, amiről én beszélek, nem téli bicikli, hanem nyári.

A téli biciklin munkások igyekeznek a munkahelyükre, kifutófiuk visznek rajta csomagokat, nyergéből rendőrök figyelik a közbiztonságot és leállitott autók tulajdonosai tapossák a pedálját, sötét megadással.

Szóval a téli biciklin az jár, akinek muszáj. De a nyárin az jár, akinek nem muszáj. Mert épp úgy mehetne gyalog is. De nem akar. Hogy miért, azt senki se tudja.

Mert hova megy a nyári biciklis? A strandra. Ami gyalog egy perc, biciklin öt. A biciklit ugyanis előbb fel kell fujni, olajozni, levenni a biztositó láncot, újra rátenni és átadni megőrzés végett a kabinosnak. Aki ezért borravalót kap. Na már most kérdem: szeret a biciklis borravalót adni? Nem. Szeret-e pumpálni és olajozni? Nem. Szeret-e egy perc helyett öt alatt elérni a strandra? Nem. Miért megy mégis biciklin? Nem tudom.

És hova megy még biciklin? Tenniszezni. Hol a tenniszpálya? A strandon. Közelebb van biciklin? Nem. Mit csinál a biciklis a tenniszpályán? Ugrál. Biciklin ugrál? Nem. Hogy ugrál? Gyalog. Hát akkor miért nem megy oda mindjárt gyalog? Nem tudom.

Hova megy ezenkivül biciklin? Bevásárolni. Hol vásárol? Üzletben. Lehet-e bemenni üzletbe biciklin? Nem. Hogy kell bemenni? Gyalog. Mit vesz a biciklis az üzletben? Egy kosár mindenféle élelmiszert, két dinnyét, egy kis kanna tejet, egy üveg bort, két üveg szódavizet. Könnyű-e mindezt rákötni a biciklire? Nem. Leesik-e útközben? Igen. Hogy lenne a legegyszerübb hazaszállitani? Gyalog. Miért viszik mégis biciklin? Nem tudom.

És még egy óriási különbség van a téli bicikli, meg a nyári között. A téli biciklin csak az jár, aki tud. A nyárin az is, aki nem tud, hanem csak most tanul. Sőt. Felületes szemlélő azt hinné, hogy ezek vannak többségben. A tanoncok. Mert nem imbolyog nyaranta annyi gyakorlatlan szárnyú fecskefiókat a levegőben, mint amennyi gyakorlatlan kerekű nyári biciklis imbolyog a földön. Azzal a gyakorlatlan szárnyú fecskefióka az anyja tanitja, vagy az apja. De a nyári biciklinél ez nem mindig igy van. Sőt. Gyakran a fióka tanitja az anyját. Vagy az apját. Többek közt engem is. De sajnos, nem sok eredménnyel. Mert könnyü a kezdő fecskének. Az legfeljebb csak felszállni nem tud De én se felszállni, se leszállni. Menni még csak-csak. De azt se oda, ahova akarnék.

Ennek a mai kis irásművemnek alapgondolata például az országút mellett fogamzott meg bennem. Az árokban. És akartam én vajjon abba az árokba menni? Nem. Akkor miért mentem? Nem tudom.

Zágon István.

Pesti telefonbanditák tréfája

Az elmult napokban késő éjszaka az egyik ismert színészt a lakásán telefonhoz hívták és úgy jelentkezett a hívó, mintha a telefontközpontból a vonalat vizsgálná. Megkérte a színészt, hogy *értelmetlen szavakat kiabáljon a telefonba, majd a másik szobából is úgy kiabáljon, hogy a telefonon át érthető legyen.*

A színész méltatlankodva ugyan, de teljesítette a kérést nagy bosszúságára a feleségének, akit a lármázásával felzavart álmából. A telefonbandita a jóhiszemű színésszel *még a telefonzsinórt is lemérette pontosan, majd közölte vele: Akaszd fel magad!*

Ekkor jött rá a színész, hogy milyen csúnya tréfát csináltak vele a késő éjszakai órákban. A telefonbetyár azonban nem nyugodott, mert *alig feküdt vissza ágyába a színész, újra csengett a telefonja.*

Az otromba tréfa elkövetője ugyanis *felhivta a hibabejelentőt, közölte a színész telefonszámát és vonalvizsgálatot kért, hivatkozva arra, hogy a telefon nem jól működik.*

A botrány akkor tört ki, amikor *az igazi postatisztviselő* jelentkezett vonalvizsgálatra. A színész abban a tudatban, hogy ismét a telefonbetyár akarja ugratni, *válogatás nélkül szórta gorombaságait.* A postatisztviselő a sértések miatt lovagias eljárást indított a színész ellen. A lovagias ügy bocsánatkérő nyilatkozattal zárult.

— **A Tiszában igen kevés a hal** — állapitották meg a halászmesterek és az okát abban látják, hogy nagyon kevés a vizöntéses terület a Tiszamentén, ahol a halak petéiket szeretik lerakni. A nagy szárazság miatt tehát csökkent az idén a Tisza halállománya.

Vígszínház mozgó

Ma utoljára, a szórakoztató vidám magyar film:

Ragaszkodom a szerelemhez

FőSz.: Ajtay, Fényes Alice, Hidvéghy Vali, v. Benkő.
Előadások: fél 5, fél 7, fél 9.

Holnaptól: Álomkeringő. — magyar film.

Hunnária filmszínház

Anyámasszony katonája

Főszereplők: Szilassy László, Pelsőczy Irén, Vaszary Piri, Mály Gerő és Bilicsi Tivadar.
Előadások: ½5, ½7 és ½9 órakor.

Apolló filmszínház

Előadások: fél 5, fél 7, fél 9 órakor.

„Kölcsönadott élet"

A [illegible] legújabb szebb alkotása.

Ilosvay Katalin, Muráti Lili és b. Lengyel László a főszerepekben.

A kormány tagjainak részvétlátogatása a Kormányzó Úrnál

A Kormányzó Úr Őfőméltósága csütörtök délelőtt Gödöllőn kihallgatáson fogadta *Kállay* Miklós miniszterelnököt, vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminisztert és csatai *Csatay* Lajos honvédelmi minisztert.

A miniszterelnök és a kormány tagjai a hősi halált halt *Kormányzóhelyettes temetésének évfordulója alkalmából, a kormány és a nemzet nevében, legmélyebb részvétüket fejezték ki a Főméltóságú Kormányzó Úrnak és családjának* az őket és a nemzetet ért nagy veszteség felett.

Túlzottak a dániai feszültségről terjesztett hírek

Stockholm, aug. 26. (Bud. Tud.) A lapok megállapítják, hogy a dániai feszültségről terjesztett hírek túlzottak voltak. Kiderült az is, hogy nem felelnek meg a valóságnak azok a híresztelések, amelyek szerint Koppenhágát nagyszámú német katonaság szállta meg. *A valóság csupán az, hogy a Svédországon áthaladó tranzitó-forgalom beszüntetésével kapcsolatosan néhány zászlóaljnyi katonaság érkezett a dán fővárosba.* Általában megállapítható, hogy a dániai helyzet teljesen normális és semmiféle fokozott feszültség nem tapasztalható.

Szombaton mutatkozik be Sipos Károly lelkipásztor a presbiteriumban

Fontos ügyek kerülnek tárgy alásra és tanítóválasztás lesz

A ref. egyház presbitériuma szombaton délután ülést tart. *Ez alkalommal mutatkozik be Sipos Károly lelkipásztor a presbitériumban.*

Az ünnepélyes aktuson kívül több fontos és érdekes ügy kerül tárgyalásra. Igy a missziói és vallásoktatási bizottság jelentése, az egyházmegyei elnökség értesítése a zárószámadás megvizsgálásáról, a »*Vasárnap*« *ügyeinek megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése, az Evangéliumi Munkásszövetség beadványai, javaslatai és kérelmei, az iskolaszék jelentése özv. Törő Mihályné tanítónő nyugalomba vonulásáról, több tanítói áthelyezés belkörű pályázat útján és végül a két férfi és egy női tanító megválasztása.*

Miskolc kétmillió pengőért eladta egyik bérházát az OTI-nak

A vételárból kifizeti 1 millió 700 pengős tartozását.

Miskolc város törvényhatósága a napokban rendkivüli nagy érdeklődés mellett közgyülést tartott, amelynek egyetlen tárgya volt határozni Miskolc város polgármesterének azon indítványáról, amely szerint adja el a város a Soltész Nagy Kálmán utca 1. számú városi bérházat 2 millió P vételárért az OTI-nak. A polgármesteri előterjesztés azt is tartalmazta, hogy a befolyó vételárból a város fizesse vissza a Magyar Bank és Kereskedelmi Rt-nak a követelését, 1,700.000 pengőt, minthogy ez a tartozás törlesztéssel és kamattal együtt évente körülbelül 180.000 pengővel terheli Miskolc város budgetjét. Az OTI kötelezte magát arra hogy a bérházat meghagyja eredeti rendeltetésének és hivatalai részére hajlandó a közeljövőben Miskolcon egy nagyobb épületet emelni.

Miskolc város közgyülése több bizottsági tag felszólalása után egyhangúlag jóváhagyta a polgármester előterjesztését és igy eladásra került a város egyik ingatlana 2 millió pengőért, az OTI részére.

*

Megfontolandó volna Debrecenben is hasonló tranzakció, a város szabadulhatna terhesebb adósságaitól.

Segédavatás az Ipartestületben

A debrecemi Ipartestület előljárósága ünnepélyesen felavatott 34 új segédet. *Szendrey* Sándor alelnök intézett tartalmas beszédet a fiatal segédekhez. Hangsúlyozta, hogy az életben csak akkor fognak jól boldogulni, ha erős akarattal, kitartással fejlesztik tudásukat, igyekeznek önzetlenül a köz szolgálatára állani tudasukkal. *Kiemelte azt a négy segédet*, akik mind az iskolában, mind az iparban értékes és jeles eredményü munkát végeztek már eddig is és ezért dicsérő elismerő oklevéllel tüntetik ki őket. Ez a négy segéd: *Hadas* Margit női kalapkészitő, *Fekete Margit* fehérneműkészitő, *Kotrás* László nyomdász és *Arany* István géplakatos.

A többi segedek névsora a következő: Krausz Adolf fényképész, Hosszú Kálmán villanyszerelő, Néma István lakatos, Kállai Tibor géplakatos, Szentesi István kőműves, Takács László fényező, Csillám Sándor villanyszerelő, Monus András lakatos, Tóth István lakatos, Mizsik Imre lakatos, Gulyás András lakatos, Kecskés Sándor lakatos, Tóth Ilona fodrász, Takács József férfiszabó, Rigó Gyula villanyszerelő, Kozák János kőműves, Feuermann Sándor bőröndös, Gottlieb Zsuzsánna női szabó, Gyökös Mihály géplakatos, Stenszky Edith fényképész, Seebesta Rozália női szabó, Gonda Géza András kovács, Dienes Mária női szabó, Zombor Ilona női szabó, Csikos Zsigmond lakatos, Ungár András kocsigyártó, M. Nagy Lajos timár, Tóth Erzsébet női kalapkészitő, Gere Gyula vízvezetékszerelő, Racz Sándor fényező.

Vakmerő kalapácsos rablógyilkossági kísérlet egy ujságíró özvegye ellen

Budapesten egy fiatalkorú suhanc becsengetett dr. *Radványi* Lászlóné, egy hírlapiró özvegyének Kavics utca 3. számú bérházban lévő lakására. Megkérdezte, hogy a *csomagot elviheti-e már*. Az özvegy elutasította azzal, hogy nem rendelt csomaghordót. Néhány perc mulva újból csengettek. Az özvegy nyitotta ki az ajtót, de alig hajolt ki, *kalapácsával fejbevágta az előbb csomaghordásért jelentkező suhanc*. Radványiné sikoltozni kezdett, mire a házfelügyelő azonnal becsukta a ház kapuját és a lakók is előrohantak. A merénylőt igy sikerült elfogni, a rendőrségnek átadni.

Kiderült, hogy *a suhanc nem régen szabadult a javitóból. Elmondotta, hogy délután látta egy kirakaton át, hogy az özvegy száz pengősöket szedett elő a táskájából.* Megvárta míg az üzletből kijött és követte, hogy a lakását megtudja. Elhatározta, hogy a pénzt megszerzi. Utközben *kalapácsot lopott egy szekérről* és azzal ütötte le az úriasszonyt, aki életveszélyes állapotban került kórházba.

A hadtest levente parancsnokainak kétnapos tanfolyama

A hadtest körzetébe tartozó levente parancsnokok részére szerdán és csütörtökön kétnapos tanfolyamot tartottak. A tanfolyam célja az volt, hogy bemutassa a korszerü levente testnevelést és elméleti oktatásban részesitse az egybegyülteket.

A kétnapos tanfolyamon délelőttönként tartották az elméleti előadásokat, majd pedig a délután folyamán a gyakorlati bemutatók voltak soron. A gyakorlati bemutatót a debreceni leventeegylet mintacsapatai végezték s a tanfolyamon résztvevők a birkozás, ökölvívás, atlétika, úszás, játékok és haditorna oktatási módszerét a gyakorlatban is elsajátithatták.

Kóstolót kaptunk az esőből...

Hetek óta várjuk egyre türelmetlenebbül. Pokoli hőségben, tikkasztó napsugárban, naprólnapra jobban áhitozva kivántuk az enyhülést hozo hüs cseppeket.

Tegnap délután végre elkomorult az ég. A nap szikrázó sugarakra sötét felhők borultak. Hüvös fuvalom borzolta a fák ágait. A vihar előtti fojtott levegő borult a világra.

— Eső lesz — újongtak fel az emberek.

Hatalmas záport várt mindenki A kánikula türhetetlen meleget árasztó napjaiban, amikor lángrózsákat dobált az utcákra a nap verejtékesre csókolva az emberek arcát, ezerszer elképzelt zuhogó, bugyborékot vető, az utcát percek alatt vízáradattal elöntő esőt vagy kitartó, órákhosszat paskoló, csendes, pászmás esőt.

Ehelyett csak kóstolót kaptunk. Az eső megeredt, szépen, sürün estek néhány percig a kövér, langyos cseppek. Megöntözték a poros utcat, a nap tüzétől olvadozó aszfaltot, a szomjas s megrepedezett földeket, de csak gyengén, finoman, a legfelső millimétereken.

Aztán rongyossá szakadoztak a sötét kendőként elterülő felhők és mögülük gúnyos arccal, derüsebben és sugárzóbban, mint valaha ismét előbukkant a nap. — Vakító fényt záporozott a földre, aranysárgába vonta és percek alatt kiszárította a gőzölgő aszfaltot.

Később néhányszor még elborult. A nap kacér búvócskát játszott a világgal. A felhők pedig igérték az esőt.

Csütörtökön azonban csak kóstolót kaptunk belőle. Az a néhányperces zápor megmutatta, hogy így is lehetne..

Most már azonban várjuk a folytatást. A jó, kiadós, óráktig tartó, kánikula-üző, gazdavigasztaló esőt. Ezt igéri a kissé lehült levegő, a rádió recsegése, a békák esti zenéje és ezt várjuk mindnyájan...

A komoly, kiadós, igazi esőt...

—ooOoo—

Nem fontos, de érdekes

A mult században egy illemkönyv még azon a véleményen volt, hogy otthon a fürdőszobában való fürdés közben sem illendő az inget levetni. Azoknak, akik mégis kellemesebbnek tartották az ingnélküli fürdést, közvetítő megoldásul a kényes erkölcscsősz azzal a tanáccsal szolgált, hogy a vizet mész hozzá adásával tegyék átnemlátszóvá.

A tartóshullám már háromezerévvel is divatba volt. Byron de Prorok gróf a híres régész, a legutóbbi sivatagi expedíciója alkalmával a délarábaia Jamen területén egy sziklasírban egy körülbelül 32 éves hercegnő kitünő állapotban maradt mumiájára bukkant. A hercegnő, aki nyilvánvalóan Sába legendás királynőjének udvartartásához tartozott, eredetileg sötét hajat veresre festette és apró frizuraszerü alakban bodorítva viselte, olyanképpen, hogy nyaka körül apró fürtökből álló koszorút alkotott. Ez a háromezeréves frizura a szakértők szerint valósággal utolérhetetlen tökéletességgel készült a tartós hullám, mert a konzerváló réteg oltalma oltalma alatt máig sem lazult meg egyetlen fürtje sem.

Kibővítik az Anyaggazdálkodási Tanács hatáskörét

Rövidesen kinevezik a tanács új tagjait, a munkásképviseletek kiküldöttei is résztvesznek a tanácsban

Az Ipari Anyaggazdálkodási tanácsot Bornemisza Géza iparügyi miniszter rendelkezésére teljesen átszervezték és az újjáalakuló tanács rövidesen megkezdi működését.

Az új rendeletben a miniszter az Anyaggazdálkodási Tanács feladatává teszi, hogy az anyaggazdálkodásra vonatkozólag tárgyalásra megküldött ügyekben véleményt nyilvánitson és javaslatokat tegyen, egyben pedig felhatalmazta az anyaggazdálkodás terén szükséges jogszabályok előkészítésére, kiegészítésére és esetleg hatályon kívül helyezésére.

Feladatává teszi a miniszter ezenkívül a tanácsnak, hogy foglalkozzék a háborús anyaghelyzetben szükségessé vált kötelező takarékossági szabványok megállapításával, ezenkívül állandóan kisérje figyelemmel és vizsgálja az ipari anyaggazdálkodás és az áralakulások összefüggéseit.

Az újjáalakitott tanács tagjainak kinevezése már a legközelebbi napokban várható. Az idén nem csupán a miniszter által kinevezett tagokból áll majd az Anyaggazdálkodási Tanács, mert az érdekképviseletek delegáltjai is résztvesznek a tanács munkájában, ezenkívül *a munkás érdekképviseleteknek is módot ad a miniszter arra, hogy a tanács munkájában képviselőik útján résztvegyenek.*

Vito Mussolini életben van és egészséges

Zürich, aug. 26. A Neue Zürcher Zeitung jelenti Chiassoból: Több ujság közölte azt a hírt, hogy **Vito Mussolini, a Popolo d'Italia** igazgatóját a tüntetők megölték, vagy hogy haditörvényszék halálra itélte és agyonlőtték.

Illetékes olasz helyen ezzel szemben hangoztatják, hogy **Vito Mussolini életben van és jó egészségnek örvend. Milánó** közelében egy helységben a hatóságok őrizete alatt van. (MTI).

Egy főszerkesztőt és egy tanárt meggyilkoltak Lüttichben

Brüsszel, aug. 26. (NTI): Lüttich két külvárosában két holttestre bukkantak. Az egyikre egy szántóföldön, a másikra egy temetőben.

A megállapítás szerint mindkét egyén halálát tarkólövés okozta.

A rendőrség kutatásai során kiderült, hogy az egyikük Horrent volt szabadelvü képviselő, — egy lüttichi lap főszerkesztője, a másik pedig Boinem lüttichi népiskolai tanár egy szabadelvű segélyegylet elnöke. Mint most kiderült, halottjukat gépkocsin hurcolták el vasárnap éjszaka ismeretlen tettesek, akik rendőrtisztviselőknek mondották magukat. A gyilkosoknak eddig semmi nyomuk sincs. A büntény elkövetéséből azonban bolsevista-izü terrorcselekményekre lehet következtetni A belga rendőrség egyéb ként úgynevezett fekete-listát talált, amelyen a félreállitandó lüttichi emberek nevsora szerepel.

A Wilhelmstrasse véleménye bizonyos sajtóhangokról és kombinációkról

Berlin, augusztus 26. (TP) Ama sajtóhangokat illető kérdésre válaszolva, amelyekben arról van szó, hogy a tengelyhatalmak szövetség rendszerén belül elégedetlenségek és viszályok merultek fel, a Wilhelmstrasse illetékes szóvivője kijelentette, hogy az ilyen értelmü jelentések a Londonban székelő emigránsoktól származnak. Az angol politika számára már többizben végzetesnek bizonyult, hogy az angolszászok elképzeléseikben befolyásolni engedték magukat az emigránsok értesüléseitől, akik egyáltalán nem objektiv képet festettek hazájuk helyzetéről. Az ilyen illúziókra épitő kombinációk politikailag mindenesetre teljesen érdektelenek.

Finnország számit Magyarország támogatására az élelmezés terén

Helsinki, aug. 26. Ellila finn közellátásügyi miniszter nyilatkozott a MTI helsinki tudósítójának Finnország közélelmezési helyzetéről. Bevezetőül megállapította, hogy a finnországi terméskilátások a kora tavasszal túlzott reményeket ébresztettek, de ezeket a késői esőzések jórészt meghiusították. Különösen kenyérgabonában és burgonyában, továbbá takarmányfélékben mutatkozik jelentős hiány. Szerencsére az elmult napokban az időjárás kedvezőre fordult és így legalább az aratást zavartalanul lehet befejezni. Finnország azzal számolt, hogy legalább 250 millió kg. búzát és rozsot kell beszerezni külföldről. Ennek érdekében az eddigi legfőbb szállitóval Németországgal csak októberben kezdődnek a tárgyalások, amikor már világosan látják a belföldi terméseredményeket. Nagy örömmel látnák, ha a hiány pótlásánál Magyarország támogatására is számithatnának, — mondotta a miniszter.

Alessandro Tortini gróf agyonlőtte magát

Róma, aug. 26. Alessandro Tortini gróf, a volt rendszer anyavédelmi hivatalának vezetője és a fasiszta párt direktóriumának tagja római lakásán agyonlőtte magát. (Bud. Tud.)

—ooOoo—

Ismét megjelenik a Hamburger Fremdenblatt

A város nagyhirű ujságja, a Hamburger Fremdenblatt negyedfélheti szünetelés után újra megjelent. Még két másik hamburgi nagy napilap is megindulhatott. A közbenső időben együttesen adtak ki egy közös ujságot.

Müller dr., a Hamburger Fremdenblatt főszerkesztője, a megújhodott ujság első számának vezércikkében ezeket irja:

— Nagy és büszke város története ismeri az inség idejét, de boldog felemelkedés korszakát is. S ha az ellenség légi terrorja a mélybe vetett is és sok mindent elpusztított, amit nemzedékek épületekben és lakáskultúrában teremtettek, mégis tudjuk, hogy Hamburg története nem végződik romhalmazzal.

—ooOoo—

Szabadka új polgármestere

A belügyminiszter Szabadka sz. kir. városhoz **Székely Jenő** dr polgármesterhelyettest polgármesterré, **Mocsy István** dr főjegyzőt pedig polgármesterhelyettessé kinevezte.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass !

GYÓGYSZERTARAK ÉJJELI SZOLGÁLATA augusztus 21-én reggel 8-tól augusztus 28-án reggel 8-ig: „Megváltó", Piac-u. 18 Telefon 14-69. — „Muraközy", Piac-utca 72. Telefon 30-35. — „Bocskay", Cegléd-u. 22. Telefon 29-14. — „Csokonai", Mester-u. 43. Telefon 10-15. — „Árpád fejedelem", Csapókert. Jánossy-u. 44. szám.

Urvacsoraosztás a debreceni tanyarészen

Vasárnap az új kenyérért való hálaadási úrvacsoraosztás lesz a debreceni református templomokban.

Ebből az alkalomból *Ondódra* maga *Révész* püspök *Szász* Imre esperessel és *Baja* Mihály lelkipásztor egyházkerületi tanácsbíróval megy ki, hogy a tanyák népének a hit áldásait vigye.

Az ondódi ref. iskolában lesz az istentisztelet. Révész Imre püspök mond prédikációt, dr. Szász Imre esperes ágendázik és oszt úrvacsorát Baja Mihály pedig keresztel.

Szabó Endre körzetvezető lelkész készíti elő az ünnepi alkalmat. Részt vesz az istentiszteleten *Jóna* János, a tanyai körzet gondnoka. A szolgáló lelkipásztorokat délben *Polgáry* Miklós földbirtokos látja vendégül szerény ebéden.

Ez a második alkalom, amikor a püspök meglátogatja a tanyai körzetet.

— **Nemességigazolás.** A belügyminiszter Somoskeőy Béla m. kir. vámszaki tanácsos és fia, Somoskeőy Tibor m. kir. postakiadó debreceni, valamint Somoskeőy Zoltán hadmérnök, törzskari alezredes, budapesti lakosok régi magyar nemességét igazolta.

— **A római katolikus tábori püspökség** által augusztus 27-ére, péntekre elrendelt istentiszteletek és szentbeszédek — beleértve a rádión közvetítendőt is — az összes magyar elesett hősök emlékének szólnak.

— **Dr Enyedy Andor tiszántúli ref. püspök** egyházkerületének szabolcsmegyei községeit látogatja meg. A püspököt a vármegye határában vitéz dr Jékey Ferenc főispán és dr Borbély Sándor alispán fogadta.

— **Megkezdődött az akác második virágzása.** Néhány nap óta mintha újra beszökött volna Kecskemét határába a tavasz. Az akác másodszor virágzik. A fák zöld lombozata közül hófehér csillan ki az akácvirág fürtje. Feltűnő, hogy a virágzás igen dús.

— **Az osztálysorsjáték húzásán** 20.000 pengőt nyert: 95279. 10.000 pengőt nyert: 25244 50625 70899. 5000 pengőt nyert: 92759. 4000 pengőt nyert: 84329. 3000 pengőt nyert: 90966. 2000 pengőt nyert: 2533 49131 98829. 1000 pengőt nyert: 15829 31283 39908 44785 95665. 800 pengőt nyert: 28865 41728 49100 49857 79374. 600 pengőt nyert: 15921 18326 24345 26837 33915 35732 50684 57484 75613 98624. 500 pengőt nyert: 2394 10424 12537 22054 31515 35562 44053 45130 46531 75537 75727 78400 81039 85665 93553 98916. 300 pengőt nyert: 4 3431 13318 13509 14213 17416 18305 20014 20979 21652 24656 27891 28879 29975 30529 30956 33273 37853 37877 39379 39453 46289 46507 46762 47864 51368 53550 55743 55090 55810 57439 62805 63791 68834 75198 83408 86614 89312 90466 91421 94268 94854 96139 98524 98432.

— **Felakasztotta magát az ablak keresztfájára.** A püspökladányi csendőrőrs telefonon jelentette a debreceni kir. ügyészségnek, hogy Sass Gábor 59 éves püspökladányi lakos lakása ablakának keresztfájára felakasztotta magát. Mire rátaláltak, halott volt. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatti elkeseredésében követte el.

A hétfőn jelentkezőknek is kiadják a gyümölcsösök után igényelt befőzési cukor vásárlási engedélyét

Tegnapi számunkban jelent meg a hirdetmény a gyümölcsösök után igényelt befőzési cukor vásárlási engedélyének átvételéről. Eszerint az igénylők csütörtökön és pénteken délelőtt 8—2-ig szombaton délelőtt 8—12-ig jelentkezhetnek az igénybejelentéskor kapott, naplótételszámot feltüntető szelvénnyel.

A hirdetmény megjelenése után *mindjárt az első napon tömegesen jelentkeztek az igénylők.* Mivel mindenki igyekezett minél előbb hozzájutni az anélkül is megkésetten érkező befőzési cukorhoz, már az első napon sokan szerették volna azt kiváltani. A jelentkezők közül számosan nem jutottak be az első napon és azzal a kéréssel jöttek a szerkesztőséghez, tegyék szóvá, hogy kevés a hirdetményben megjelölt három napi idő a vásárlási engedélyek kiváltásához és hosszabbítsa azt meg a közellátási hivatal.

Közöltük az érdekeltek kívánságát a közélelmezési hivatal illetékes osztályain *Zilay* Sándor és *Kiss* Ferenc közélelmezési főtisztviselőkkel. *Zilay* Sándor főtisztviselő a következő felvilágosítást adta:

— *Az az elgondolás vezetett bennünket, amikor három napot jelöltünk ki a vásárlási engedélyek kiadására, hogy mindenki minél hamarabb jusson hozzá a befőzési cukorhoz. Természetesen, ha valaki nem tudja szombaton kiváltani a vásárlási engedélyt, az ha hétfőn jelentkezik is megkapja azt. Mintegy 1200 személyről van szó, akik megkapták a gyümölcsösök után igényelt cukrot, miután a minisztérium törölt az igénylések közül.* Az 1200 jogosult, ha szombatig nem jutna hozzá, hétfőn feltétlen megkapja a vásárlási engedélyét.

Az érdekeltek tehát megnyugodhatnak, a jelentkezési idő nem jár le szombaton, illetve ha addig az ideig valaki nem vehetné át a vásárlási engedélyt, még a hétfői napon is hozzájuthat ahhoz.

— **Kölcsön-hozományt kapnak a fővárostól a szegény leányok.** A főváros vezetősége főként szociális téren igyekszik hathatós segítséget nyujtani Budapest szegényebbsorsú lakói részére. Újabb akciókat kapcsolnak be a főváros szociálpolitikai tevékenységébe. Legközelebb „kelengyeláda-akció" kerül sorra. A házasulandó leányok részére kiutalandó kelengyeládában a varrógéptől kezdve számos olyan cikk lesz, amely az új háztartás berendezéséhez szükséges. A kelengyeládát természetesen nem ingyen kapják a szegény leányok, hanem hosszúlejáratú kölcsön ellenében, hogy a részleteket megerőltetés nélkül törleszthessék. A főváros kelengyeláda-akciójához szükséges pénzt az Országos Nép- és Családvédelmi Alap bocsátja rendelkezésre.

— **Meghalt 75 éves korában dr Zágony Bodolla Ferenc, Marosvásárhely város ny. tiszti főügyésze.** Zágony Bodolla elsőkelő erdélyi családból származik, édesapja református püspök volt, ő maga ötven éve folytatott ügyvédi gyakorlatot. A Pázmány Péter tudományegyetem nemrégiben aranydiplomával tüntette ki.

— **A római Foro Mussolini nevét** Foro Italianora változtatták.

— **A fodrászszakosztály elnöksége értesíti a tagokat,** hogy ma, pénteken este pontosan félnyolc órakor lesznek a szappanutalványok kiosztva az Ipartestület 2. sz. tanácstermében. Az átvételre a tagok okvetlen jelenjenek meg. Az elnökség.

* **Orvosi hír.** Dr Nagy József nőorvos hazaérkezett, ismét rendel.

* **Új tanfolyam** kezdődik szeptember elején a Simai Magdolna és Sipkovics Béláné Slezák Mária gyorsíró-, gépíró- és szépíróiskolájában. Piac-u. 73. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon: 22-53. Debreceni tank. kir. főig. eng. szám: 5548/1942—43.

* **Dr Naményiné** Szentendrey Olga gyorsíróiskolájában, gépíróiskolájában kezdő tanfolyam. Helyesírástanítás. Vidékieknek vasútkedvezmény. (Batthyány-u. 1. Telefon: 20-77.) Debreceni tanker. főig. engedélyszáma: 6475/1941—42.

* **Fűszerkiskereskedők figyelmébe!** Értesítem úgy az egyesület, mint a Baross Szövetség fűszerszakosztályának tagjait, hogy utalványaikra kiutalt búzadarát, valamint vöröshagyma-előjegyzéseikre egy részt szövetkezetünknél Baltazár Dezső-utca 9. sz. a. átvehetik. Ugyanott további hagymamennyiség előjegyezhető. A hagymaszelvényekkel hetenként minden pénteken délelőtt kell a közélelmezési ügyosztálynál elszámolni. Elnökség.

— **Halottas ágyához kézbesítették a pápai kitüntetést.** A szegedi katolikusok világi vezetője, Muntyán István meghalt. Halála napján a csanádi egyházmegye püspöki irodaigazgatója értesítette a családot, hogy XII. Pius pápa Muntyán Istvánnak a Nagy Szent Gergely-rend parancsnoki keresztjét a csillaggal adományozta, amely jelvények aznap érkeztek meg Rómából, úgyhogy a kitüntetést már csak a halottaságyhoz tudták továbbítani.

— **Kárpátalján farkasok garázdálkodnak** és legutóbb az újkemencei határban az erdőből kitört ordasok megtámadtak egy juhnyájat, amelyből négy állatot magukkal ragadtak.

— **Saját gépe ölte meg a mozdonyvezetőt.** Az orosházi állomáson Harsányi Sándor 69 éves főmozdonyvezető oly szerencsétlenül lépett le még mozgásban levő mozdonyáról, hogy lába a kerekek alá került. Bár sürgősen vitték Vásárhelyre a kórházba, de a vérveszteséget nem lehetett pótolni. Harsányi Sándor hétfőn hajnalban sérüléseibe belehalt.

— **Besurranó tolvaj** ellopott egy 70 centiméter aranyláncot Illés Lajosné Bercsényi-utca 34. szám alatti lakásáról 200 pengő értékben.

— **Baromfilopás.** Papp Gábor Poroszlay-út 11. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az éjszakai órákban baromfióljából öt tyúkot ellopott.

— **Álkulcsos betörés a Lugosi-utcán.** Özv. Nagy Antalné Lugosi-utca 2. szám alatti lakos feljelentést tett ismeretlen betörő ellen, aki a reggeli órákban, míg piacon volt, álkulccsal behatolt lakásába és onnan egy öltöny ruhát, szvettert, ágyterítőt 300 pengő értékben ellopott. A szomszédok két cigányasszonyt láttak a ház körül ólálkodni, akikről pontos személyleírást adtak. A rendőrség nyomában van a tetteseknek.

— **Szokatlan öngyilkosság.** Szokatlan módon vetett véget életének Oportóban (Portugália) egy idősebb ember. Felesége halálát annyira szívére vette, hogy borpincéjébe ment, az összes hordókat megnyitotta és a kiömlő borba fulladt.

— **A ciángáz ismét mérgezést okozott Budapesten.** Káldor Erzsébet tisztviselőnő kapott életveszélyes mérgezést munkahelyén, ahová egy cianozott lakásból szivárgott fel a mérges gáz.

— **Budapesten a macskáknak nagy ára van most,** mert a szőrmét igen keresik. Suhancok járnak a házaknál és lopkodják a macskákat, hogy eladják a szőrmekészítőknek. Legutóbb egy grófnő értékes angoramacskáját is ellopták.

Üzentek a frontról

Horváth Győző szakaszvezető a Z/558 tábori postaszámról szeretettel üzeni Berettyóújfaluba Szitó Ilonkának és szüleinek, hogy jól van és sok levelet vár. Ilonkának névnapja alkalmából boldogan gratulál a messze idegenből. Mindenkit sokszor csókol.

Magyar László badnagy a Z/558 tábori postaszámról üzeni Debrecenbe és Hajdúnánásra családjának, szüleinek és testvéreinek, hogy jól van és ha a jó Isten is úgy akarja, már elseje körül odahaza lesz.

Ujdaki Tibor őrvezető a K/206 tábori postaszámról üzeni Debrecenbe szüleinek, hogy jól van és egészséges.

Hegedűs János szakaszvezető a Z/514 tábori postaszámról üzeni Debrecenbe menyasszonyának és szüleinek, hogy jól van. Menyasszonyának névnapja alkalmából szívből gratulál.

Szabó Imre honvéd az A/469 tábori postaszámról üzeni szüleinek és rokonainak, hogy jól van. Szabó bajtársunk csomagot és levelet vár.

Szabó Péter őrvezető a Z/514 tábori postaszámról üzeni szüleinek, hogy jól van és rövidesen szabadságra megy.

Kiss Ferenc honvéd a Z/514 tábori postaszámról üzeni Hajdúböszörménybe a közeli viszontlátásig, hogy jól van és egészséges.

Nagy József honvéd a C/220 tábori postaszámról üzeni Komádiba feleségének, szüleinek és testvéreinek, hogy jól van.

Gábor Dávid honvéd a B/112 tábori postaszámról üzeni Érmihályfalvára, hogy jól van. Édesanyját kéri, hogy a rádiószámlát fizesse ki és sűrűbben írjanak.

Z. Nagy Imre őrvezető a Z/514 tábori postaszámról üzeni Debrecenbe szüleinek, menyasszonyának és ismerőseinek, hogy rövidesen szabadságra megy.

Rácz Tibor honvéd a C/220 tábori postaszámról üzeni Debrecenbe édesanyjának és Márikának, hogy jól van és egészséges. Kéri őket, hogy sokat írjanak.

D. Nagy József őrvezető a H/813 tábori postaszámról üdvözletét küldi feleségének Honvéd-utca 68. szám alá. Jól van, kéri írjon gyakrabban. Üdvözli az ismerősöket és barátokat is.

— **Halálra gázoltatta magát a motorossal.** Megdöbbentő öngyilkosság történt Tokaj és Rakamaz között. A 2355. számú motorosvonat, amely Tokaj felől tartott Rakamaznak, előtörte Kiss Sándor rakamazi lakost, aki öngyilkossági szándékból közvetlen közelről a motoros elé ugrott. A vonat kerekei borzalmas pusztítást végeztek, Kiss Sándor még a helyszínen kiszenvedett. A vizsgálat megállapította, hogy öngyilkosság történt. Többen látták, hogy a szerencsétlen ember akarattal ugrott a motoros elé, megvárta, amíg a vonat egész közel van hozzá és akkor vetette magát a sínekre.

— **Rosszul lett az autobuszmegállónál, mire eszméletre tért, ellopták pénztárcáját.** Kása Sándorné földesi lakos tegnap bent járt Debrecenben bevásárlásokat eszközölni. A délutáni órákban akart visszautazni és az autobuszmegállónál várakozott. Közben a nagy hőségtől hirtelen rosszul lett, eszméletét vesztette. Mire magához tért, megdöbbenve vette észre, hogy ájulását kihasználva valaki ellopta pénztárcáját 280 pengővel és fontos iratokkal. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Olaszországban** újból felállítják a katolikus cserkészszervezeteket, melyeket 1927-ben feloszlattak.

— **Árdrágítás miatt eljárás indult** Ludmán Sándor nádudvari lakos ellen, aki 25 kg. búzát 25 pengőért adott el özv. B. Nagy Gáborné nádudvari lakosnak a hatóságilag megállapított mázsánkénti 40 pengős ár helyett.

Síránkozás a víz után

Uram! a föld kétharmada víz
És tüdőnk lassan mégis kiszárad
Kiapad a kútunk és arcunkra kiül
Valami bámész csodálat.

Átok ez, Uram! ítélet mirajtunk!
Afrika napja felettünk ragyog...
S tikadtan nézünk kék egedre fel
Mi nótás-kapás alföldi magyarok.

Uram! Te tudod, mi ismerjük a
A harangszó megejti a zsoltárt!
Nyisd meg hát, Uram! lelkünk...
az egek csatornáját

Kegyesen felettünk!

Ég-föld vizében legyen ujra reszünk!
Áldd meg a várost, a mezőt, a falut,
S a sárga határt, hol búsan jár- kél
Gondverte magyarod.

Polgár Gyula.

— **Bertalan és Lajos-napja a Homokkertben.** A Homokkertben élő Bertalan és Lajosok is kivették részüket az általános névnapi üdvözlésekből. Számosan keresték fel Varga Bertalan MÁV műhelyi asztalost, Veréb Lajos bőrgyáros, kormányfőtanácsost, dr Molnár Lajos MÁV tanácsost, vit Buzáky Lajos mérnököt, Máthé Lajos egyházrészi tanácsost, Mülle Lajost, az evang. munkásszövetség pénztárosát, Mándi Lajos MÁV segédtisztet, Veréb Lajos MÁV nyugdíjast, Lengvai Lajos Olv. egyleti társelnököt és a többi Bertalan és Lajosokat is.

— **Egyhónapi fogházra ítélték el Csepelen** Beke Istvánné háztartási alkalmazottat, mert szegénységi bizonyítványt vett ki a hatóságtól, elhallgatva, hogy Kecskeméten saját háza van.

— **Két gyilkosság Franciaországban.** Párisból jelentik: Az úgynevezet francista párt Joseph de le Place nevű tagját lakása közelében agyonlőtték. A tettes elmenekült. Lyonban ismeretlen tettesek meggyilkolták Francois Cinquint, az úgynevezet kollaboracionalisták egyik vezérét. (Bud. Tud.)

— **Ellopták a kerékpárját** Falusi Tóth Sándor gyermekmenhelyi altiszt, Pesti-utca 4. szám alatti lakosnak.

— **Hirdetmény a könyv, írószer és papírkereskedések f. évi szeptember hó elsejétől szeptember 15 napjáig való nyitvatartása ügyében.** Értesítem a város érdekelt lakosságát, hogy a m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr 117100—943 K. K. M. sz. rendeletével a könyv írószer és papírkereskedések hétköznapi zárórájának átmeneti meghosszabbítása, valamint a könyvkereskedéseknek a 490—1942 M. E. sz. rendelet hatálya alól átmeneti kivétele tárgyában akként intézkedett, hogy a fenti üzletek záróráját **1943 évi szeptember hó 1. napjától 1944 évi szeptember hó 15. napjáig kizárólag hétköznapokon este hét órában állapította meg. Polgármester.**

— **Egymillió pengő értékű házhelyet és földparcellát** oszt ki Kecskemét városa a most folyó világháború kecskeméti hadiözvegyei s hadirokkantjai és hősei között. 220 házhely 4 ötholdas 24 két és félholdas kisnyiri földparcella kerül kiosztásra.

— **Hiuzt lőtt a máramarosi hegyekben egy erdőőr.** A bőréért 1900 pengőt kapott. A vadászsákmány azért ritka, mert húsz év óta nem láttak azon a környéken hiuzt.

— **A statusquo-ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje** aug. 27—szeptember 3-ig Pénteken este a Deák Ferenc utcában 7, a Kápolnási utcában 7.15. Szombaton reggel mindkét templomban 7, délelőtt a Deák Ferenc utcában 10.30, délután mindkét templomban 5.30, este 8.15. Köznap reggel mindkét templomban 6.30 este 7.45. Jom Kippur kátán hétfőn a Kápolnási utcában 1, a Deák Ferenc utcában délután 7.15 órakor. Beszéd pénteken este a Deák Ferenc utcában. Szombaton az új zsinagógai hónap (elul) kihirdetése Rabbiság.

— **Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban.** Pénteken dél után 7.20. Szombaton délelőtt 8. Szombat kezdete 7.10, kimenetele 8.20 órakor.

Meghalt dr Dávid Ferenc kir. ügyész

A debreceni kir. ügyészség és törvényszék épületén gyászlobogó leng. Tegnap érkezett az értesítés, hogy dr Dávid Ferenc kir. ügyész a budakeszi szanatóriumban 53 éves korában elhunyt.

Dr Dávid Ferenc hosszú időn át tejtett ki a debreceni kir. ügyészségnél munkásságot. Két évvel ezelőtt súlyos betegség támadta meg, de a kötelességteljesítés embere mindaddig helyt állott posztján, míg csak ereje bírta. Sőt közben ereje végső megfeszítésével letette az ügyészi vizsgát is.

Félévvel ezelőtt betegsége annyira súlyosbodott, hogy kénytelen volt betegszabadságra menni. Az utolsó hónapokat a budakeszi szanatóriumban töltötte, az orvosok odaadó, gondos kezelése ellenére azonban állapota egyre roszszabbra fordult és tegnap érkezett a szomorú hír a debreceni kir. ügyészséghez korai haláláról.

Dr Dávid Ferencet egyetlen gyermeke, Dávid Judit okl. tanítónő gyászolja. Halála mély részvétet keltett Debrecenben, ahol kartársain és szűkebb baráti, ismerősi körén kívül is sokan voltak tisztelői. Utolsó kívánsága szerint a ceglédi református temetőben édesatyja hamvai mellé temetik el. Holttestét Ceglédre szállították, ahol ma, pénteken délután helyezik örök nyugalomra. Végtisztességtételén dr **Mező Sándor** főügyészhelyettes, a debreceni kir. ügyészség elnökének intézkedésére a debreceni ügyészség három tagjával képviselteti magát.

Gyászrovat

Tóth János 25 éves korában váratlanul elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a köztemető 3. sz. ravatalozójából gör. kat. szertartással. Lakás: Torockó-utca 11. **Pusztai** temetkezés.

Gombos Miklósné Gebei Erzsébet 46 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a köztemető 3. sz. ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Teleki-u. 25. **Pusztai** temetkezés.

Kóródi József ácsmester 76 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a köztemető 3. sz. ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Péterfia-u. 6. **Pusztai** temetkezés.

Dandé Dánielné Kovács Eszter 61 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 1/2 5 órakor lesz a 2. A) ravatalozó teremből. Az elhunytban Dandé Dániel ny. MÁV altiszt a feleségét gyászolja. Lakás: Epreskert-u. 25. Gebauer rendezi.

Fehér Margitka 6 hetes korában elhunyt. Temetését ma délután 2 órakor a köztemető IV. ravatalozójából **Bartha vállalata** végzi.

Kondás Anna 82. évében elhunyt. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a köztemető III. ravatalozó teréből. Lakás: Deák Ferenc-utca 22. Temetését Bartha vállalata végzi.

— **Budapesten lelepleztek a fekete bőr- és cipőfrontot.** Igen sok letartóztatás történt. Megállapították, hogy a bőrt kilónként a 17.50 pengős ár helyett 110—120 pengőért adták kilónként. A házkutatások során 800 kiló hulladékbőrt, 524 kvadrát különféle bőrt foglaltak le a detektívek. A bőröket a különórák ideje alatt lopták az Újpesten telepelt Szilágyi-féle bőrgyárból. A lopást a gyár két legszorgalmasabbnak ismert munkása, **Farkas István** és **öccse, Gyula hordták el Németh László** mozdonyvezető segítségével a mellékhelyiség ablakán át.

Vitéz Tárczay Felicides Román dr miniszteri osztályfőnök, a TST vezetője elutazott Zágrábba hogy a magyar—horvát sportkapcsolatokat mélyebbé tegye.

KÖZGAZDASÁG

A Hazai Likőrgyár új székházának felavatásán Páll Zoltán igazgató nagyszabású tervek végrehajtását jelentette be

»*Minőségben minden körülmények között mindig a legjobbat!*« Ez a jelszava a Hazai Rum és Likőrgyárnak, mely még a mai nehéz körülmények között is tudta úgy irányítani ügyeit, hogy debreceni székházát teljesen újjáépítette. A gyár régi, nagyszerű hírnevéhez méltó új irodaépületet emeltek, ízlésesen tervezett bútorokkal és diszkrét színű, szép festéssel Debrecen egyik legszebb gyáráépületét hozták létre. Mindenen valami finom ízlés sugárzik, szinte érezni, amint az ember belép, hogy amit itt létrehoznak, csak egészen kiváló, finom önmagában is értékes lehet.

A szeretet és barátság koszorúzta azt a szép háziünnepélyt, melynek keretében a gyár székházának avatása végbement tegnap délelőtt. *Páll Zoltán* budapesti ügyvezető igazgatónak régi barátja, *P. Juhász László* Szent Domonkos plébános szentelte fel az új székházat. Az ünnepélyen megjelent a pénzügyigazgatóság részéről *Wladimir József* főbiztos, a Kereskedelmi és Iparkamara képviseletében *dr. Varga Lajos* titkár, a Baross Szövetség elnöke: *vitéz dr. Dávid Géza*, a házigazdai tisztett *Páll Zoltán* budapesti ügyvezető igazgató és *Gspann Gábor* debreceni igazgató látták el, akik körül a tisztviselőnők kedves csoportja fáradozott.

Juhász László plébános rövid imája és a felszentelési aktus után *dr. Varga Lajos* kamarai titkár, mint a kereskedelem és ipar törvényes érdekképviselete: a Kamara nevében őszinte hangon fejezte ki örömét azért, hogy amikor ilyen rendkívül súlyos időket élünk és nemcsak ember és anyagháború van, de mindent egy magasabb cél érdekébe kell állítani: munkaerőt, tőkét, stb., akkor mégis azt látjuk, hogy *Debrecenben egy üzem szépen fejlődik, alakul, a nagy áru- és anyaghiány ellenére előrelendül.* Érthető, hogy ilyen jelenség láttara különös öröm tölt el bennünket. Kérem Istent, áldja meg az ilyen törekvő vállalatot, annak minden vezetőjét, tisztviselőjét, munkását, hogy *amikor majd eljön a boldogabb idő és ismét »szabad forgalom lesz«, a megváltozott és kedvező viszonyok között még hatalmasabb arányokban bonthassa ki szárnyát, aminek ma itt már is tanui lehetünk.* Adjon Isten biztos, határozott vonalú fejlődést a vállalatnak.

P. Juhász László plébános meleg hangon emlékezett vissza arra az időre, amikor Budapesten együtt dolgozott *Páli Zoltán* ügyvezető igazgatóval. Nehéz időket éltek át és mégis az Isten segítségével szépen kifejlődött a Szent Domonkos egyházközség, melynek *Páll Zoltán* ügyvezető igazgató egyik derek tanácstagja volt. Sok készséget, odaadást tapasztaltam részéről az egyházközségi életben. Ezért is nagy örömmel és szeretettel esdettem munkaterületére az Isten áldását. *Látjuk, hogy a világ soha annyit nem dolgozott és nem produkált, mint most, de ha nincs rajta az Isten áldása, akkor nincs is annak a munkának eredménye, nem mozdítja elő az ember boldogulását.* Kívánom, hogy ez az üzem elsősorban legyen azok javára, akik vezetik, fáradoznak érte, dolgoznak benne, de váljék javára az egész magyarságnak is. *Az emberek élvezzék mértékkel, amit itt termelnek, és így szolgálja azt a célt, hogy szívüket megvidámítsa és előmozdítsa az emberek boldogságát.*

Vitéz dr. Dávid Géza, a Baross Szövetség elnöke szólt ezután: *Nem szoktunk ünnepelni háború alatt, mégis ez a nap ünnep, mert dokumentálhatjuk, hogy a Baross Szövetség törekvései valóra válnak.* A Baross Szövetségnek az a feladata, hogy elősegítse: azokban a pozíciókban, ahol nem megfelelő elemek vannak, kicserélődjenek a magyar nemzeti eszme szolgálatában álló egyénekkel. Amikor *Páll Zoltán* került a Hazai Likőrgyár élére, olyan változás történt, amely a Szövetség célját teljes mértékben kifejezi. *A magyar a magyarnak adjon kenyeret, magyar gondolkozás vezesse és magyar vezetők alatt dolgozzanak a magyar munkások.* Ez itt teljes mértékben valóra vált. *Akármilyen nehéz körülmények között, de mégis bebizonyították, hogy a magyar akarat tud eredményeket produkálni, csak szív és kitartás kell hozzá.* A mai eredményt egymagában is ünnepnek könyvelheti el a Baross Szövetség, mert *itt Debrecenben gyárat alapitani teljes képtelenség. Húsz évvel ezelőtt virágzó gyárak voltak Debrecenben. Azóta folytonosan leépültek, megszűntek. Kárhozatos városnak tekintik Debrecent, mert itt nem tud a gyár gyökeret verni. A Hazai megmutatta, hogy tud még itt is produkálni és eredményt kihozni.* Ezt a legnagyobb örömmel állapítom meg. Csak hálával adózhatunk a mai vezetőknek. Olyan kitűnő produkciók kerülnek innen forgalomba, amit már régen nélkülöztünk. *Ezeknek a termékeknek nem kell propaganda, beszélnek önmaguk helyett s aki egyszer megizlelte a kitűnő kvalitást, mindig visszatér hozzá.*

Páll Zoltán budapesti ügyvezető igazgató a központi igazgatóság nevében megköszönte a szíves szavakat, elsősorban *Wladimir József* főbiztos megjelenését, amit különösen megtiszteltetésnek tart. *A Hazai Rum és Likörgyár 32 éve áll fenn.* Ezelőtt két évvel mind a részvénybirtoklás, mind a vezetőségben változás történt. Szerény személyemre esett az érdekeltség választása hogy az ügyvezetést lássam el. Azelőtt a Nemzeti Bank elnöki osztályában dolgoztam és tudtam, hogy *Debrecen az egyik legerősebb gazdasági gocpontja Magyarországnak Természetes, hogy »leszámitoltam« ezt a gazdasági fejlődést, ezzel lépést tartok és az épületeket, gyártelepet, gépeket tovább fejlesztem.* Az üzleti eredmények elérése mellett azonban nekünk *más célunk is van. Azért vagyok nagyon boldog, mert a multtal szemben a mi működésünket mindig a legteljesebb nyilvánosság ellenőrzése mellett óhajtjuk teljesiteni és az üzleti célok mellett kulturális célokat is óhajtunk szolgálni, vallaserkölcsi feladatokat vállalunk magunkra, tehát minden olyan irányú működést, amelyek a keresztény magyar célokat hivatottak előre vinni. Ezek a célok a Hazai Rum és Likörgyárra mindig számithatnak.* Köszönöm a Kamara meleg üdvözlő szavait, tudom, milyen *fontos tenyező a Kamara a gazdasági élet terén*, éppen ezért kérem, hogy jóindulatát és mai meggyőződését iránttunk szeretettel tartsa fenn. *Gspann Gábor* fiókfőnököt azért küldtük Debrecenbe, mert *ő volt egyik legkiválóbb tisztviselőnk. Olyan kitűnő szakember, aki elgondolásainkat, tervcinket maradéktalanul és jól végrehajtja.* Kérem őt, *munkatársai sorsát, a tisztviselők, munkások és alkalmazottak szociális érdekeit viselje szivén*, verekedjék értük, mert bennem a vállalat teherbíró képességéig mindig megértő barátot fognak találni. *Sok gondolatom és tervem van. Debrecen nagy és egyre fejlődő gyümölcstermelő hely. Az ókécskei településünkön egy év alatt 50 vagon bort és 30 vagon gyümölcsöt vásároltunk 800.000 pengőért. Debrecenben is szeretnénk nagyszabású gyümölcs és szeszfőzdét létesiteni, mert ennek rendkivül jó hatása lesz a debreceni és környéki gyümölcstermelőkre nézve, akik a Hazai Rum és Likörgyártól tekintélyes összegeket fognak kapni minden évben.*

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Gspann Gábor* igazgató bemutatta a nagyon szépen berendezett ecet- és szeszgyárat. Körülbelül *tíz vagon ecetet tudnak állandóan tárolni, havi három vagon a termelésük és nemcsak Debrecenben, hanem az egész Tiszántúlon ellátják valódi minőségi áruval a fogyasztókat.* A likörgyári helyiségek is teljesen korszerűek, *innen kerülnek ki a legszamatosabb, eredeti gyümölcsből saját ízükkel és aromájukkal biró pálinkák, a finom likörök, melyek híressé tették a Hazai nevét.* Nagy öröm, hogy a Hazai Likörgyárnak sikerül megtörni azt a gonosz varázst, mely annyi gyárat elcsendesített és megszüntetett Debrecenben.

Cipészek kívánságai, egyes munkások elleni panaszok az Ipartestület előljárósága előtt

Az Ipartestület előljárósága *Galamb* Ferenc elnök vezetésével előljárósági ülést tartott. *Lechner* Lajos jegyző jelentette, hogy a mult havi pénztári forgalom 10.600 pengő körül mozgott. Beiktattak 559 ügydarabot, beszerződött 91 tanonc, felszabadult 47, töröltek 28 tanszerződést. Ipart váltott 10, beszüntette iparát 9 egyén.

Az IPOK a 29-én rendezendő ünnepélyre meghivta az Ipartestületet. Az ünnepélyt abból az alkalomból rendezik, mert *most lesz száz éve, hogy a Szózatot megzenésitették.*

Fitori Ambrus cipészmester, szakosztályi elnök a *cipészipar rossz súlyos sérelmét* tárta elő. A rendeletek szerint a bőranyagok kiváltására szolgáló utalványokat a fogyasztók maguk kapják meg és vehetik át a bőrt a kereskedőtől. Ennek az a nagy hátránya, hogy *a nyersanyag túlnyomó része kontárok kezébe kerül és veszélyezteti a legitim iparosok megélhetését.* Ez a módszer arra kényszeriti az iparosokat, hogy más úton szerezzenek anyagot. Ez veszélyes. Féltjük a szakmánk tekintélyét — mondotta — és kérjük az előljáróságot, lépjen közbe, hogy a közellátási minisztérium változtassa meg a mai rendszert és a nyersanyagot a munkájából élő iparosok kezébe adják.

Másik panaszuk, hogy az élet különféle vonalán az árak emelkedtek, de *a cipészek munkájáért járó díjakat fixen állapitották meg* s az a régi maradt. Kérik, hogy az anyagot azok dolgozzák fel, akik abból élnek, családot tartanak fenn.

Galamb Ferenc elnök hangoztatta, régi kívánsága ez az iparosoknak, hogy a *régi rendet visszaállitsák.*

Az előljáróság felhatalmazta az elnökséget, mutasson rá a miniszter előtt a visszaélésekre és kérje ismét a régi rendszer visszaállitását.

Közölte az elnök, hogy *tárgyalt a csizmadia iparosok érdekében is több miniszteri vezetőférfiúval és megigérték a legmesszebbmenő jóakaratukat.*

Dr. *Harsányi* Imre iparkamarai ügyvezető titkár: A lábbeli iparosok kívánsága tökéletesen jogos. A fogyasztó nem szakértő, nem ismeri az anyagot, amit megvesz, tehát neki is érdeke, hogy a szakiparos váltsa ki az anyagát. Az Iparkamara állandóan sürgeti a kérdés megoldását a minisztériumban és már legalább három izben kapták azt a határozott kijelentést, hogy a változást kimondó rendelet készen van, de sok osztályon kell keresztül mennie és aggályokat kell eloszlatni, a mezőgazdasági érdekeket is figyelembe kell venni, mielőtt megjelenik. A Kamara azonban mindaddig szóváteszi az ügyet, amig a megnyugtató rendeletet ki nem adják.

Az előljáróság tudomásul vette, hogy *Fuchs H. Imre borbély mestert hosszú évtizedekig tartó működéséért kitüntetik.* Az ünnepélyre, mely szeptember 5-én lesz, meghívták az előljáróságot is.

Krisch Károly súlyos munkáskérdésekben tett bejelentéseket. *A napszámosok indokolatlanul és előzetes bejelentés nélkül otthagyják munkahelyüket s a vállalkozó nem tud eleget tenni kötelezettségének.* Rajtakaptak segédeket, akik beteget jelentettek, majd a »betegségük« ideje alatt a mester nevében saját zsebükre munkát vállaltak. *Sokan felmondás nélkül elmennek munkahelyükről*, a könyvüket sem viszik el, mégis más mesterek felveszik őket.

Az Ipartestület először is felhívja a mestereket, akiknél ilyen bajok vannak, azok a kontárokat azonnal állíttassák elő rendőrrel, szerszámait koboztassák el. A munkahelyét önkényesen elhagyó segédek ellen tegyék meg a feljelentést, mert az ilyenek ellen megindították az internálási eljárást.

Szilágyi József hentesmester szakosztályi elnök közellátási kérdésekben tett bejelentéseket, melyekre az elnök válaszolt.

Mezőgazdasági cselédek kenyérgabona járandóságának kiszolgáltatása

A m. kir. miniszterium 4230—1943 M. E. számú rendelete értelmében az éves gazdasági cselédeknek az 1943—44 szolgálati évre kenyérgabonában (búza, rozs kétszeres) bér fejében kikötött (hatóságilag megállapított) járandóságát természetben, teljes mennyiségében ki kell szolgáltatni. Az ilyen gazdasági cselédházi háztartásához tartozó családtagok finomlisztjegyre és kenyérjegyre nem jogosultak. A rendelet 1943 augusztus 24-én lépett hatályba. **Polgármester.**

Beszolgáltatásra nem köteles személyek termény, illetve termék beszolgáltatása

Ez év augusztus hó 14-én megjelent helyi lapokban egy izben már közhírré tettem hogy a közellátásügyi miniszter rendelete alapján az a személy, akit beszolgáltatási kötelezettség nem terhel, azonban bepontozásra alkalmas termény, vagy termék birtokában van és azt „Beszolgáltatási lap"-pal vásárlásra jogositott kereskedőnek eladja, az így eladott terményért, vagy termékért jutalmat, felárat kap.

A „beszolgáltatási lap"-ot a Gabona Iroda díjtalanul bocsátja az érdekeltek rendelkezésére. — Polgármester.

—o—

HIRDETMÉNY. A nagycserei erdőhivatal területén az ú. n. Szabó nádasban az 1942—43 évben [illegible] 2460 köve nádra 1943 évi szeptember hó 2-án, délelőtt 10 órakor, a Szabó-nádasban a nád tárolási helyén, nyilvános szóbeli árverést tartok Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztálynál, városháza, félemelet 14. sz. szoba, a hivatalos órák alatt, 8—2 óráig megtudhatók. A nád a helyszínen az ú. n. Szabó nádasban (Csoma Ferenc, Haláp 25. szám alatti lakos tanyájától nyugatra), megtekinthető Gazdasági tanácsnok.

—oOOo—

HIRDETMÉNY. A nagycserei erdőhivatal területén, az új hármashegyi erdőőri lakás felépítése folytán feleslegessé vált régi erdőőri lakás 1943 évi szeptember hó másodikán, délelőtt 10 órakor a helyszinen, nyilvános árverésen a legelőnyösebb ajánlattevőnek eladatik. A felépítmény előzőleg a helyszinen megtekinthető. Erre a vételi lehetőségre az érdekelt gazdaközönség figyelmét felhivom. Az árverési feltételek a gazdasági ügyosztálynál, városháza félemelet 14. sz. szoba, a hivatalos órák alatt 8—2 óráig megtudhatók Gazdasági tanácsnok.

Az NB I. táblázata a keddi Újpest—Gamma mérkőzés után a következőképpen alakult: 1. Kispest, 2. Kolozsvár, 3—4. Ferencváros, Nagyvárad, 5. Salgótarján, 6. Csepel, 7—10. DVSC, Gamma, Újpest, Szegedi VSE, — 11. BSZKRT, 12. Ujvidék, 13—14 Szolnok, Vasas 5. DIMÁVAG, 16. Elektromos.

Daróczy Viktor, a Kolozsvári MÁV kiváló, fiatal ökölvívója, a DVSC ökölvívója lett. Daróczy nagy nyeresége a DVSC-nek

SPORT

A DVSC valószínűleg Zilahyval a támadósorban játszik a BSzKRT ellen

Egész héten nagy edzésekkel készült a debreceni vasutas a budapesti villamoscsapat elleni bajnoki mérkőzésére. Ez a mérkőzés két szempontból jelentős. Először a visszavágás szempontjából, másodszor a DVSC NB I-es csapatának debreceni bemutatkozása szempontjából is.

Kedden és szerdán nagy edzéseket tartott a DVSC, melyen az edző külön-külön foglalkozott minden játékossal. Ma délután a DVSC kétkapus edzést tart a második csapat ellen. Ezen a kétkapus edzésen az első csapat abban a felállításban fog játszani, amely valószínűleg vasárnap is pályára lép a BSzKRT ellen. Szó van arról, hogy az egyik fedezetet előre viszik a csatársorba és így a megüresedett fedezet posztot, Nagy II., az új szerzemény fogja betölteni. Ha Rabot az Ujvidék kiadja, akkor minden valószínűség szerint ő is helyet kap a DVSC támadósorában.

A budapesti villamos csapat ellen a DVSC az osztályozók során először Budapesten került össze s ott nagy meglepetésre 3:2 arányban legyőzte. Az osztályozók második fordulójában a BSzKRT Debrecenben játszott a DVSC-vel és 3:2-re győzte le a debreceni együttest. Mint az eddigi eredmények mutatják, a két csapat egyforma erőt képvisel. Küzdelmük minden valószínűség szerint jó sportot és izgalmas harcot hoz. Ha a DVSC győzni akar, akkor minden játékosának az első perctől az utolsóig szívvel, lélekkel kell küzdenie, melyhez természetesen a közönség buzdítása is szükséges. De reméjük ezuttal a közönség lelkesen fogja buzdítani csapatát a győzelemre.

A DVSC—BSzKRT mérkőzés vasárnap délután fél hat órakor kezdődik a Diószegi-úti pályán. Előtte a DVSC II.—Nagykárolyi AC NB III-as bajnoki mérkőzést bonyolítják le. A nagy mérkőzést Janik, az előmérkőzést pedig Egressy fogja vezetni.

Látogatás az országos vasutas atletikai edzőtáborban

A DVSC pályán szorgoskodó atléták népes tábora. Országos vasutas atletikai edzőtábor van Debrecenben a DVSC pályán s ezért oly nagy a sürgés-forgás. A zöld pázsiton és a piros salakon izmos atléták dolgoznak szorgalmasan, hogy az edzőtáborozás ideje alatt, kemény munka árán jó eredményeket érjenek el.

Amint a pályara érünk, találkozunk **Garamszegi Lászlóval**, a tábor parancsnokával, valamint **Balogh Ferenccel**, a DVSC atléta szakosztályának vezetőjével, aki hathatós segítséget nyujtott a tábor létesítésében. De itt van még **Rabong Tivadar**, a Testvériség atléta szakosztályának a vezetője a MÁV Sport Liga főtitkára is, aki nagy szeretettel foglalkozik az itt egybesereglett atlétákkal. Oktatja és tanítja őket, hogy kellő eredményt érjenek el a táborozás végére.

Beszélgetést folytattunk Garamszegi Lászlóval és Balogh Ferenccel, a két kitünő szakoktatóval, akik a táborról és magáról az itteni anyagról a következőket mondották:

— Nagy hálával tartozunk a MÁV Sportligának, hogy lehetővé tette a vasutas atléták számára ezt az edzőtábort. A tábor létrehozása elsősorban **Tóth Bertalannak** a MÁV Sportliga elnökének nevéhez fűződik, aki fáradhatatlanul dolgozott a tábor létrehozásának érdekében.

A táborban összeseregelett vasutas atléták, mind nagyon tehetségesek, akik kellő edzéssel és szakoktatói kézzel nagy eredményekre is hivatottak — mondja Garamszegi László.

Most **Balogh Ferenc beszél:**

— Az ország legkülönbözőbb részeiről, kezdve Sopronitól Zágonig, Ujvidéktől Kassáig, Pécstől Máramarossziget ig található itt vasutas atléta. Több mint ötvenen vagyunk és a napi programunk a következő: reggel hat órakor ébresztő, majd zászlófelvonás, ima és utána nyolc óráig reggeli edzés a pályán. Délelőtt tartunk egy elméleti szakelőadást, melyet leginkább **Lichtenecker László** szakoktató végez. Déli ebéd után sétálunk, pihenünk — ma, éppen az uszodában voltunk — s aztán este, amikor már kezd hülni a levegő, úgy hat óra felé, újra a pályára megyünk és azt lehetne mondani a sötétedésig edzést tartunk. Zászlólevonás és vacsora után pedig mindenki nyugalomra hajtja a fejét, hogy másnap ujult erővel előlről kezdhesse az egészet — mondja Balogh Ferenc.

— A legnagyobb köszönet illeti meg a DVSC agilis vezetőségét, hogy magukra vállalták e nehéz időkben is a rendezés nagy és fáradságos munkáját. Az a vendégszeretet, melyel itt fogadtak és az a kitünő pálya, melyen az atléták edzéseiket végezhetik, olyan valami, melyet nem mindenki adhat. És éppen ezért nyilvánosan köszönjük a DVSC-nek ezt a nagy áldozatos munkát és reméljük az itt végzett munkának meg is lesz a sikere — mondja Garamszegi László.

Most pedig rövid körútra indulunk és mindenütt tapasztaljuk, hogy az atléták igen jól érzik magukat és nagy szorgalommal végzik az edzéseket. A futók, az ugrók, a dobók, mind-mind szorgalmasan és felkülsmeretesen dolgoznak és nagy figyelemmel hallgatják meg a szakoktatók oktatásait s igyekeznek azokat teljesíteni, hogy a helyes módon és a legcélszerübb eszközök segitségével minél nagyobb és sikeresebb eredményeket érjenek el.

Wampetics István, a kitünő debreceni edző, aki évek óta kint Svédországban müködik, mint a Degefors csapatának az edzője, levelet és ujságcikkeket küldött haza egyik debreceni ismerősének. A kitünő edző azt irja, hogy bár szive erősen húzta vissza Debrecenbe, nem tudott ellentállani annak a csábító ajánlatnak amit a svép csapat tett s ujból le szerződött 1945-ig. A svéd szövetségtől aranydiplomát kapott eredményes munkásságáért Wampetics István. Csapata az elmult évben sérülések miatt nem nyerte meg a svéd bajnokságot, az idén azonban az első helyen áll. A népszerü Pidit Malmöbe is hivta az ottani csapat, edzőjéül, sokkal nagyobb fizetéssel, mint amit a Degefersnál élvez, azonban Wampetics végül mégis régi klubjánál maradt. Érdekes esetet ir arról Wampetics levelében, hogy mikor néhány hete ott jártak Svédországban a magyar atléták, — Wampetics meghivására három atléta elment Degeforsba bemutatót tartani és elkápráztatta a svéd város közönségét. A verseny után mikrofonba mondott szónok latába egyik sportvezér annak a reményének adott kifejezést, — hogy amint másfél évtizeddel ezelőtt a Svédorszagban járt Bocskai szereplése adott nagy lökést a svéd labdarugás kifejlődésének, ugyanúgy most az ott járt magyar atléták munkája indítja meg Degeforsban az atlétikai virágzását is.

Vasárnap az NB I-ben a következő mérkőzéseket bonyolítják le Kispest—Ujpest, Gamma—Sal. BTC, Vasas—Szolnok, Ujvidék—SZVSE, Nagyvárad—Kolozsvári AC, DIMÁVAG—Elektromos, — DVSC—BSZKRT. A Ferencváros—Csepel bajnoki mérkőzés későbbi időpontra marad, mert a Ferencváros vasárnap Zágrábban játszik a HASK együttese ellen.

Szeptember 8-án valószinüleg Magyar Kupa fordulót játszanak

A BSZKRT nem változtat. A Csepel ellen szerepelt kék-sárga együttes fog a DVSC ellen is kiállani. A BSZKRT-nál az az ujság, hogy Laki edzövel megegyeztek és így Laki már át is vette az edzések vezetését.

A fővárosi sportlap hiradása szerint Rab az Ujvidéki AC még jelenlegi játékosa aki a DVSC-be gravitál, jelentkezett játékra az ujvidéki vezetőségnél.

Bartha Ferencet, a DTE kiváló ökölvivóját, a városi levente parancsnokság felküldte az ökölvivó mesterképzo tanfolyamra. A háromhetes tanfolyam holnap, szombaton ér véget.

Szombaton délután és vasárnap délelőtt bonyolitják le a DEAC pályán a keleti kerület öt és tiz próba bajnokságait. A bajnoki küzdelmekben számos, neves kerületi atléta indul.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZO

GÁLOCSY legrégibb magánnyomozó megfigyelései nyomozásai diszkrétek, eredményesek. Zöldfa u. 3. szám Telefon: 28-72. 931 9. 3.

JÁNOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel, Virág u. 21, telefon: 23-78. 54—764 11. 9

HÁZMESTERI ÁLLÁS

HÁZMESTERT Baltazár Dezső u. 16. szám alatt felveszünk. Értekezni: Böszörményi út 15. Gazdák Sütödéje. 29—498

IPARI

PÉKSÉGBE sütősegéd kenyérkihordó azonnali belépésre felvétetik. Árpád-tér 13. 33—265

FODRÁSZ segéd fiatal, állandóra felvétetik, — Hencz, Böszörményi út 23. sz. 33—499

TANULÓ FIU

TANULÓT felveszek, Kuszka Mihály bőrnagykereskedő, Kossuth u. 25 64—424

MÜSZERÉSZ tanulót és segédet azonnal felvesz Király, Royal épület. 64—469

KIFUTO FIU

KIFUTÓT felveszünk, lehetőleg kerékpárral rendelkezőt. Közraktár, Hid u. 16. 49—406

KIFUTÓT felvesz Hangya szövetkezet, Ferenc József út 40. 49—462

KIFUTÓ fiút felveszek, Morgenstein Manó szabómester, Miklós u. 2. 49—489

Alkalmazást nyer nő
vegyes 4

IDŐSEBB úrnő mellé megbizható leányt keres egész napra, koszt nélkül, jó családból, elsejétől, Csapó u. 24. szám, I. em. 4—487

IRODAI nő

KÖNYVELŐNŐ keresztény, négy középiskolát végzett, azonnali belépésre felvétetik, — Keller úridivat. 34—474

IPARI

VARRODÁBA kezdő és gyakorlott segédlányokat felveszek, Csapó u. 73. sz. 35—496

NŐI FODRÁSZ segédlányt és tanulót felvesz Moldván, Szent Anna u. 1. 35—500

KIFUTÓ LEANY

KIFUTÓ lányt felveszek Morgenstern Manó szabómester, Miklós u. 2. 47—490

Háztartási alkalmazott
MINDENES

GYERMEKSZERETŐ főző mindenest keresek kis családhoz Cim Pápay József u. 12. Poroszlay út 26 számnál 30—200 vv.

BEJÁRÓNŐ

BEJÁRÓ mindenes azonnal felvétetik, étkezde, Batthyány u. 11. 8—482

BEJÁRÓNŐ hetenként háromszor, félnapra felvétetik, Szalkai u. 3. 8—470

EGY bejáróleány azonnal felvétetik, étkezde, Rákóczi u 9. 8—501

BEJÁRÓNŐT délelőttre vagy délutánra felveszek, Vörösmarty u. 19. sz. 8—493

UZLETI AJANLAT

FIGYELEM! Őszi, téli szövetek érkeztek. Olcsón készítek ruhákat, Tegdes, püspöki palota 33—1996 11. 20.

CIÁNOZ vizsgál, zsizsiktelenit felelősséggel Kiss, Méliusz-tér 7. Telefon: 14-30. veres-templomnál. 606 11 4.

TÖRÖTT gramofonlemezért 2.50-et fizetek. Villanykörte csere 30 fillér. Bíró, Hunyadi u. 22. sz. 67—33 11 20

CIÁNOZTASSON Csala cianozó vállalattal. Lakásvizsgálások felelősséggel. Rákóczi u. 9., telefon: 14-27 szám 67—269 10. 13.

SIRKÖVEK, müköből és terméskőből, mészsalak gyümölcsösök részére és pirossalak, kerti utakra kaphatók a debreceni mükögyárnál, Fürdő u. 2. sz. 67—279 vv.

SZORME bundákat javitok, alakitok, festek. Veszek, eladok. Kóváry szücsmester, püspöki palota 1. 31. 593 1. 31

HASZNÁLT órákat veszek, javitok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7 kisállomásnál. 1792 1. 3.

BETON, vagy téglakutak készitését, tisztitását, vidéken is vállalom. Dobay, Miklós u. 11 67—465

UZLETI KERESLET

GYÜMÖLCSÖT napi áron vásárol Szaplonczayne konzervüzem Acél u. 9. 66—1580 9 13

TOLLAT legmagasabb napiáron vesz Hangya tollgyüjtő telep, József kir. herceg u. 71. 66—1903 vv

ÉKSZER ARANY, EZUST

ARANYAT ezüstneműt ékszereket, napi áron vesz Takács Sándorné, Piac u. 56. 19—1872 11. 17

ARANYAT, ezüstöt, brilliánsat ékszert napiárban veszek, Szelecsényi, Sas u. 2. 19—495 11 27.

MIELŐTT arany, ezüst, brilliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényi óra és ékszerkereskedőnek, Sas u. 2. 19—1857 9. 3

OKTATAS

DR NAMÉNYINÉ gyorsiróiskolájában, gépiróiskolájában állandó tanfolyamkezdés. Batthyány u. 1. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Debreceni tankerületi királyi főigazgatói engedély száma: 6475/1941—42. 785 9. 26.

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP

PORSZIVÓ, gramofon, lemezek vétele, kölcsönzése, veszek motort, kerékpárt, varrógépet, Soltész, Kálvin-tér 2. 7—144 10. 31.

VASESZTERGAPADOT, marógépet, osztófejet, hengercsiszolót, szerszámgépet, varrógépet kerékpárt, gramofont veszek, javitok, Király, Royal épület. 7—468

RÁDIÓ

DYNAMIKUS hangszóróval egybeépitett 2+1-es rádió eladó. Árpád-tér 31. 58—492

HANGSZER

JÓHANGU rövid zongorát keresek megvételre. Ajánlatokat „Zongora" jeligére a kiadóba kérek. 28—394

ZONGORA hangolási munkát, kitünő képzettséggel vállalok Vargyas Nap u. 17. vidéken is. 28—624 5. 3.

JÓHANGU régi zongora eladó, Csokonai u. 39. sz. 28—431

BÚTOR

FIGYELEM! Saját készitményü modern konyhaberendezések, festett hálók, kombinált szekrények olcsón eladók. — Arany János u. 1. 7—178

NINCSEN fényes kirakatunk, bútort olcsón adunk, Piac u. 71. szám, udvarban, Brilliné. 9—1381 10. 4.

HÁLÓSZOBÁK, iróasztalok, egyéb bútorok, olcsó áron, Eötvös u. 66. bútorüzletbe. 9—1428 8. 27

HASZNÁLT bútorokat irodaberendezést, wertheimkasszát, üzletberendezést magas áron veszek. Verő, Csapó u. 10 sz. 9. 10. 1971

MODERN háló és konyhaberendezések állandóan raktáron. Megrendeléseket vállalok, pontosan szállitok, Ujfalussy Sándor, Bethlen u. 56. 9—1470 9. 11

TORONTÁLI új nagy szőnyeg eladó. Kossuth u. 18. hátsó lépcső. I. e. 9—473

EBÉDLŐBUTOR, falióra, rézcsillár, nagy tükör és apróságok eladók. Simonffy u. 43. 9—12 óráig és délután 3—6 óráig. 9—319

UJ rekamié, ebédlőszék, hencser eladó. Kandia u. 15. keresztépület 2 ajtó.

LAKÁSCSERE

KETTŐSZOBÁS régi bérü minden komforttal (viz, gáz bent) és teljes kényelemmel ellátott lakásomat elcserélném ugyancsak kerti három, vagy 4 szobás, komfortos lakással. Cim a kiadóban. 1462 vv.

KOLOZSVÁRI lakásomat elcserélném debrecenivel. Cim: Vörösmarti u. 17. második ajtó, délután 2 órától. 53—442

BUTOROZOTT SZOBA

FIATALEMBER szeptember 1-ére bútorozott, különbejáratú szobát keres, „Lehetőleg ellátással" jeligére a kiadóba. 10—484

ELVESZETT

ELVESZETT arany női karóra kedden délben 12—1 óra között, Kántor, Kaszanyitzky és Páll sörőző közötti útszakaszon Megtaláló, vagy nyomra vezető magas jutalomban részesül. Telefon: 24-41. sz. Hunyadi u 10. délután 2-ig 13—475

VEGYES

TÖMEGBÉLYEGET, sorozatokat veszek, cserélek, Magoss György-tér 6. (delutánonként). 68—460

CSERE-UZLET

SZAPPANNAK való zsirt szappanra becserélek Pál János szappanosmester. Kölcsei u 8. 634. 11 19

ÉPITKEZESI ANYAG

ÉPÜLET anyagok, deszka és egy motoralváz eladók elköltözés miatt Árpád-tér 3. 20—463

ÖTVEN darab fehér falicsempe eladó. Vendég u. 18. sz. 2 ajtó. 20—502

INGOSAG ELADAS
vegyes

4 és fél méter villamos sin van eladó. Monostorpályi út 26. 36—470

GAZDASÁGI ESZKÖZ

MEZŐGAZDASÁGI gépeket, eszközöket, alkatrészeket, elad, vásárol vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. 24—1565 9. 3.

EGY jó állapotban levő szép kocsi, tejhordásra is alkalmas, olcsón eladó Csapókert, Kinizsi u. 49. 24—486

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE

VENNÉK családi házat gyümölcsössel 20 ezerig. Tóth Árpád u. 22. 38—488

ELADÓ HÁZ

PANDUR u. 15. sz. szoba, konyhás ház sürgősen eladó, azonnal beköltözhető. 17—472

KÉTSZOBÁS alápincézett adómentes családi ház eladó. Érdeklődni lehet: Homok u. 70. 17—490

FÖLDBÉRLET

BÉRBEADÓ Halápon közvetlenül az állomás mellett 30 hold jóminőségü föld. Cim a kiadóban. 33—384

SZABOLCS megyében Balkány község határában fekvő mintegy kétszáz kat. hold igen jó zömében sik fekvésü fekete homokbirtok szőlővel és gyümölcsössel, ez év október elsejétől kiadó. Részletes felvilágositással szolgál Jármy Aladár, Hejőbába. 23—485

ELADÓ FÖLD

NYILASTELEP végén Bellegelő 112 szám alatt egy hold szőlő készpénzért eladó. Autóbusz vég állomáshoz 10 perc. 15—446

HAJDUSZOBOSZLÓN fürdő közelében, a Bánombertben 866 négyszögöl kert eladó. — Mailáth ügyvéd, Hunyadi u. 5. 15—464

ELADÓ ÁLLAT

KÉT nyolchónapos malac van eladó. Szoboszlói Papp István u. 16. 14—476

Szerkesztésért felelős
PALFI JÓZSEF
Kiadásért felelős
IFJ. SZIGETHY GYULA
főszerkesztő-igazgató
Kiadja és nyomja a
TISZÁNTULI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ R. T.
Felelős nyomdaigazgató
SZIGETHY KÁROLY